AKTUALITEITEN

ANTWERPEN X

TIJDSCHRIFT

B.A.S.T.T. vzw

Stadsschouwburg
Meistraat, 2
2000 Antwerpen
(03) 231 97 50

verschijnt driemaandelijks

verantwoordelijke uitgever
Dré Darden, Campinaweg 10, 2960 St.-Job-in-'t Goor

BASTT vzw

nummer 56 - september 1995

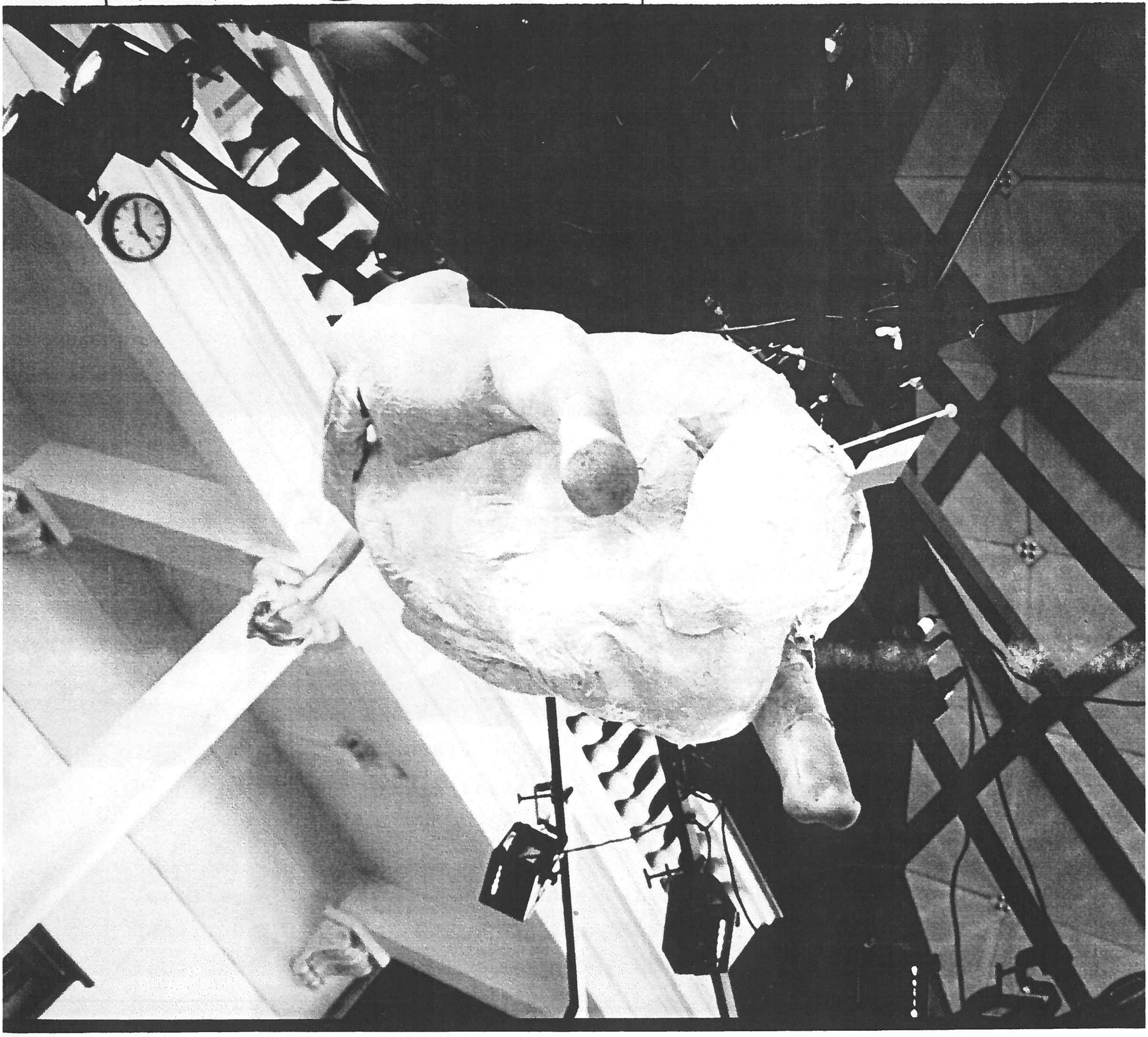

INHOUDSOPGAVE

BASTT - september 1995

1. DE KIP - Belgische Stand P.Q.'95

2. INHOUD

3 - 6. BASTT WINT ZILVER ! - P.Q.'95
Dré Darden

7 - 16. VERSLAG - P.Q.'95
Rose Werckx

17. VARIA - KOSTUUM OPSLAG PROBLEMEN ?
Ivo Kersmaekers

18 - 19. BIJLAGE CENTERFOLD - 45 GRADEN ?
Chris van Goethem

20. PUBLICITEIT - De Reus nv

21 - 23. OPLEIDING THEATERTECHNIEK
Chris Van Goethem

24 - 26. VEILIGHEID IN THEATER
Chris Van Goethem

27 - 30. INTERNET
Ivo Kersmaekers

31 - 32. UIT DE ZUSTERBLADEN + AGENDA
Dré Darden

33 - 35. UIT DE ZUSTERBLADEN + VARIA
Jacques Berwouts

36. OISTAT

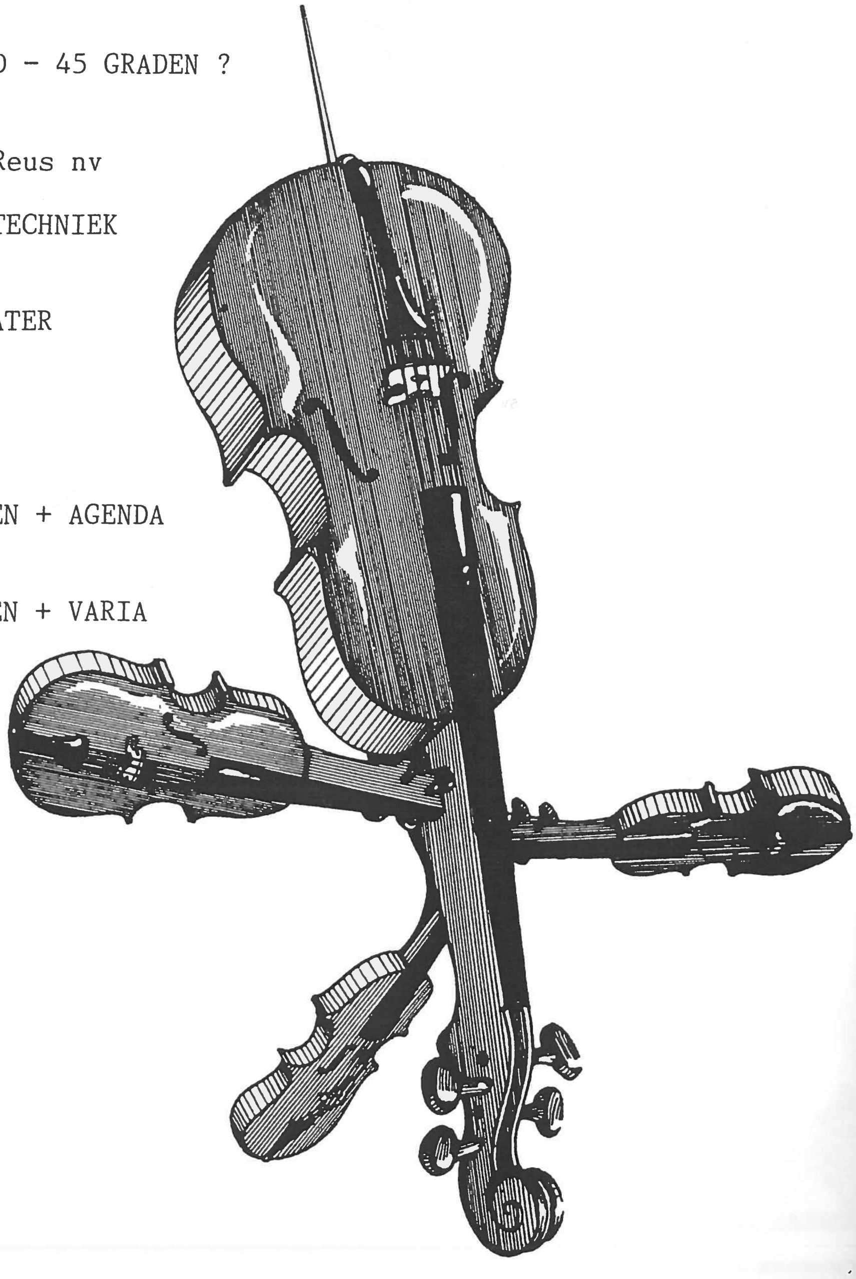

BASTT WINT ZILVER IN PRAAG

De Praagse Quadriënnale is niet enkel een internationale tentoonstelling van scenografie en theaterarchitectuur, er is ook een wedstrijd aan verbonden.
Er worden gouden en zilveren medailles toegekend voor: decorontwerp, kostuumontwerp, architectuur, en dit jaar voor het eerst ook voor publicaties.
De hoofdprijzen worden toegekend aan de beste nationale inzendingen, namelijk de Gouden Triga en een gouden medaille.
De internationale jury voor de PQ'95 onder voorzitterschap van Jaroslav Malina (CZ) was samengesteld uit: Eric Alexander (NL), Hedwig Belitska-Scholtz (H), José Manuel Castanheira (P), Yuri Gnedovsky (R), Helmut Grosser (D), Mel Gussow (USA), Samppa Lahdenperä (SF), Byoung Boc Lee (Korea), Iain Mackintosh (GB), en Michèle Noterman (B).

Door de belangstelling die vooral de juryleden uit Rusland, Portugal, Hongarije en Groot-Brittannië voor onze stand getoond hadden, waren onze verwachtingen om in de prijzen te vallen hoog gespannen.
Wij trokken dan ook met onze beste kleren aan naar het Valdstejn-paleis. In de ridderzaal van deze residentie van het Tsjechische Ministerie van Cultuur, zou de proclamatie plaats vinden. Vol vertrouwen werd afgesproken dat in geval van winst Rose Werckx en Luc Dhooghe, ontwerpers van onze stand, de prijs in ontvangst zouden nemen. De proclamatie begon met meer dan een half uur vertraging omdat de Minister van Cultuur in een verkeersknoop zat, dat is nu ook in Praag mogelijk.
Als eerste kwamen dan de prijzen aan de beurt voor de publicaties:

Goud: Věra Ptáčková (CZ) voor haar boek "A Mirror of World Theatre".
Zilver: Hongarije voor de PQ-katalogus, en Giorgos Patsas (GR) voor zijn boek "Costumes Stage Design".
Een ere-diploma voor Saskia de Leeuw en Gaby Weyers (NL) voor "Bibliography 1990-1995, Scenography, Theatre Architecture and Theatre Technology".
Dan gingen wij op het puntje van onze stoel zitten, want de architectuur was aan de beurt. Wij geven nu de tekst van het officiële protocol van de jury:
" Voor ARCHITECTUUR: twee zilveren medailles en een ere-diploma.
Een ere-diploma voor de Kroatische inzending voor de restauraties van het Kroatische Nationale Theater in Osijek en de theaters van het Dubrovnik Festival.
Een zilveren medaille voor de tentoonstelling van de Tsjechische Republiek die geheel gewijd is aan theaterlocaties en theater-architectuur, vooral het Archa-theater Praag 1994 van Miroslav Melena, Ivan Plicka en Robert Novák.

EEN ZILVEREN MEDAILLE AAN BELGIE VOOR ZIJN UITSTEKENDE EN ORIGINELE PRESENTATIE VAN THEATERARCHITECTUUR.
De jury kende geen gouden medaille toe en adviseert de organisatoren de plaats van architectuur bij de volgende PQ's te herzien."

Voor ons kon dan de rest van de proclamatie niet snel genoeg voorbij gaan om feest te kunnen vieren.

Voor de volledigheid gaan wij echter verder met het palmares.

Kostuumontwerp:

Goud: Spanje-Catalonië met Jozep Jordi Castelis, Andre Seuchez, Alex Olle en Carlos Padrissa voor de kostuums van de openingsceremonie van de Olympische Spelen in Barcelona 92.

Zilver: Anna Kontek (SF) voor haar kostuums voor "De Nachtegaal" van Stravinsky, en

Gabriel Berry (USA) voor haar kostuums voor experimenteel theater.

Decorontwerp:

Goud: Duitsland voor het werk van Robert Ebeling, Frank Hanig, Hartmut Meyer en Peter Schubert.

Zilver: Andris Freibergs - Letland.

Jeoug-Sup Yoon - Korea.

Zinovij Margolin - Wit-Rusland.

Ere-diploma's voor Japan en voor Reiner Tweebeeke (NL).

Deze laatste voor zijn belichtingen van moderne scenografie.

De voornaamste prijzen:

Gouden Triga voor BRAZILIE, met volgende verantwoording van de jury:

"De inzending van Brazilië verhoogt de feestelijke sfeer van het fenomeen theater, en beschouwt het theater als een plaats van vermaak en opwinding. De Braziliaanse ontwerpers creëren hun werk voor voorstellingen die zowel in traditionele theaters als in "gevonden ruimten" plaats vinden. Zij openen de deur voor nieuwe vormen van gewaagde theatrale ontmoetingen."

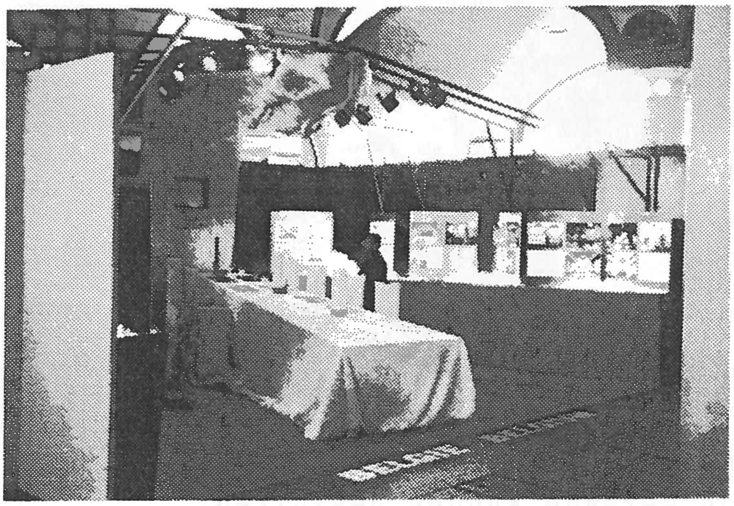

Een gouden medaille werd toegekend aan Groot-Brittannië: "hun inzending onderzoekt en verduidelijkt op een voorbeeldige manier de bedoeling van het door de PQ vooropgestelde thema, nl. OP ZOEK NAAR DE THEATRALE RUIMTE".

Na de proclamatie werd aan alle aanwezigen een drink aangeboden, waarna wij ons naar de Belgische Ambassade haastten die slechts op een honderdtal meter van het Valdstejnpaleis gelegen is. Onze bedoeling was de Heer Ambassadeur van ons succes op de hoogte te brengen en om te vragen het persagentschap Belga te willen verwittigen.

Onze euforie werd daar ter plaatse met een koud stortbad bekoeld. Wij werden ontvangen in het portaal van het ambassadegebouw, op de deurmat. Een franstalige ambassademedewerkster die wij de reden van ons bezoek mededeelden, reageerde zeer koeltjes: "De Heer Ambassadeur was nog niet terug van een lunch met Belgische zakenlui; België had een goede reputaie op de PQ en was reeds meerdere malen bekroond (!!!)". En op de vraag om de pers te verwittigen kon zij niet antwoorden.

De dame liet vervolgens een nederlandstalig ambassadelid opdraven die de afwezigheid van de Heer Ambassadeur bevestigde, en dan een voor ons onbegrijpelijke uitleg verstrekte waarom hij Belga niet kon verwittigen.

De vraag van Jerome Maeckelbergh of hij het Ministerie van Cultuur mocht opbellen om afspraken te maken met een ambtenaar van de dienst Podiumkunsten, die de PQ wou bezoeken, werd wel toegestaan. Terwijl Jerome in het gebouw verdween, mocht de rest van de ploeg op de deurmat in het portaal blijven wachten.

Bij zijn terugkeer werd hij vergezeld van de eerste dame, die ons niet snel genoeg de deur kon uitwerken.

Blijkbaar geldt in bepaalde kringen nog steeds: "de comedianten zijn daar, moeders haal de was van de lijn en hou je dochters binnen"!

Na deze ontnuchtering vonden wij gelukkig in het restaurant waar wij honger en dorst gingen lessen, een groot aantal van onze buitenlandse collega's terug.

Door hen werden wij op champagne getracteerd om ons succes te vieren, zodat wij met nog een tweede gezegde kunnen besluiten: "Men is geen sant in eigen land".

Dré Darden.

Gebouwen waar beurzen en tentoonstellingen plaats vinden zijn "rare vogels". Meestal zijn het logge, holle ruimten met weinig karakter, doorgangszones die wensen anoniem te blijven. Gelukkig bestaan er uitzonderingen.

Het "Industriepaleis" te Praag is een indrukwekkende dame, weggelopen uit een boekje over industriële archeologie.
Haar struktuur bestaat hoofdzakelijk uit metaal en glas.
Vijf torens benadrukken het hoofdgebouw, waarvan één met een grote horloge pronkt.
Boven de inkom kondigt een kleine, witte ballon de P.Q.'95 aan.
De binnenruimte is in drie efficiënte vleugels opgedeeld.
Het hoofdgebouw omvat een retrospectieve tentoonstelling over het oeuvre van J. SVOBODA, tekeningen en maquettes, geïllustreerd met videobeelden.
In de rechtervleugel zijn de scholen voor scenografie ondergebracht, en een boekenstand met theaterpublicaties. (Meer hierover in Aktualiteiten nr 57).
De linkervleugel herbergt de nationale inzendingen van circa 45 landen: scenografie, theaterarchitectuur en theaterkostuums, rond het door de organisatoren vooropgestelde thema: "De Theatrale Ruimte".
Weinigen hebben hierop ingespeeld.
Het geheel is een kakofonie geworden van vormen en verscheidenheid; elk land heeft zijn eigen verhaal.

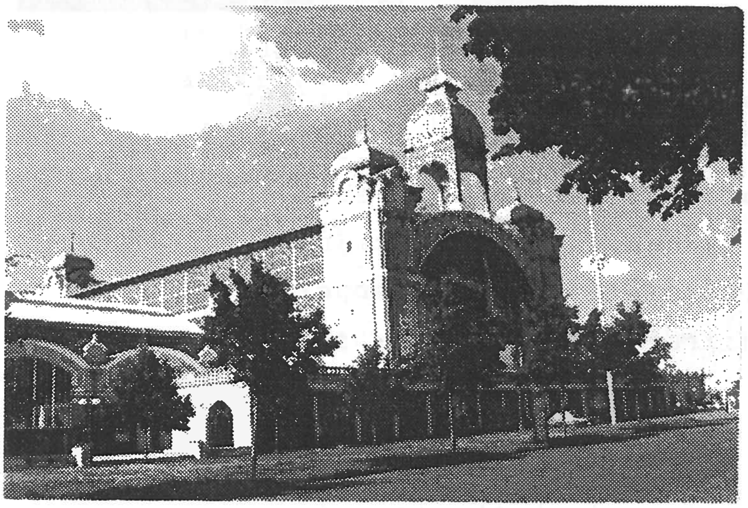

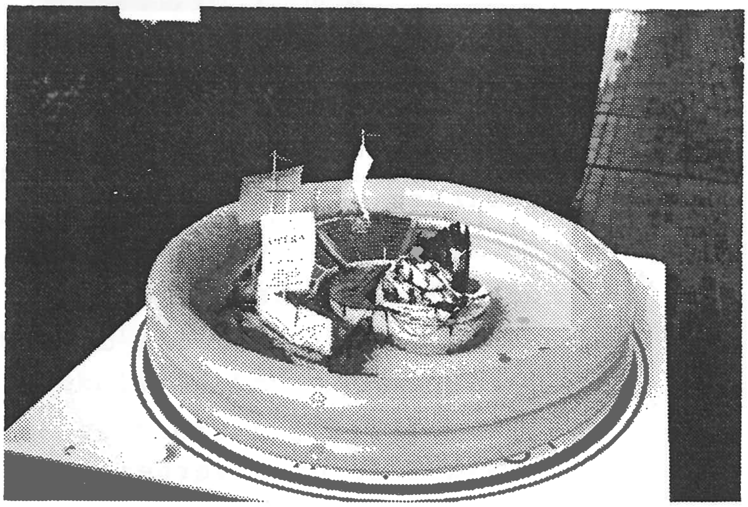

Architect P. Edström uit ZWEDEN, plaatste een viertal trapvormige zitpodia op wielen rond een opgeblazen roos zwembadje.

Op het water drijft zijn halfcirkelvormig theaterproject: rond een drijvend plateau scharnieren diverse tribunes aan elkaar tot een groot amfitheater. Indien het geheel uitgevoerd wordt (in 1997), wordt dit wel een technisch "hoogstandje"!
De Zweedse scenografie daarentegen lijdt aan masochisme: een drukpers vernielt langzaam de tentoongestelde maquettes.
Op het einde van de P.Q. zou er alleen nog pulp overblijven: Lars Noren in een ver gevorderd stadium.

SLOVAKIJE heeft een oud rijtuig ontmanteld: op zwarte houten bankstellen kan de bezoeker op een videoscherm theaterproducties volgen van de jongere generatie scenografen. Het geheel heeft een surrealistische inslag.

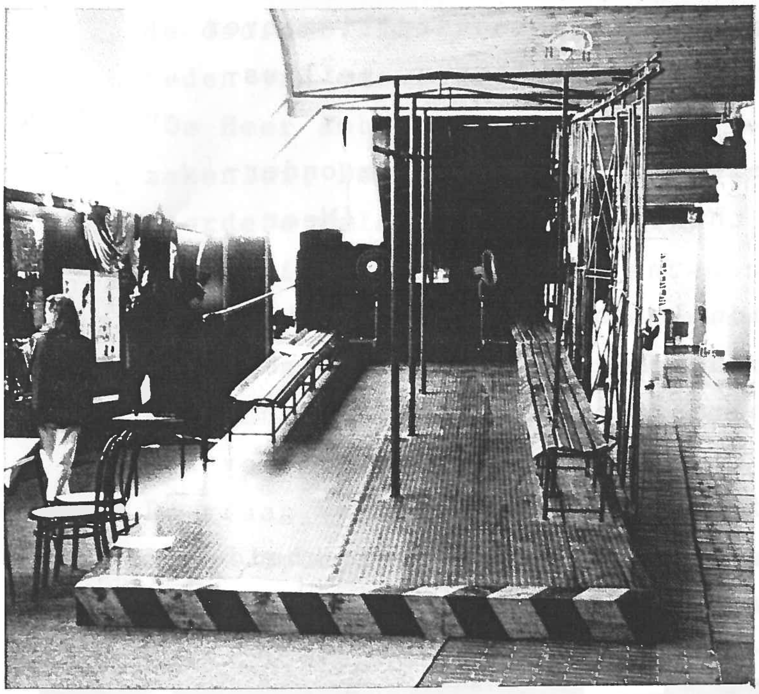

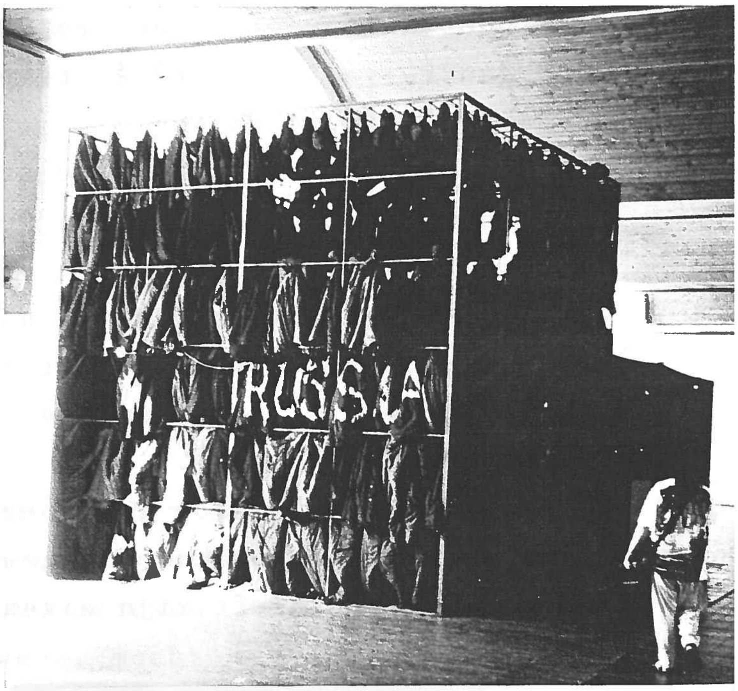

Conceptueel is de RUSSISCHE stand prachtig: een houten skelet opgevuld met 5 boven elkaar hangende, dikke, katoenen winterjassen in blauwgrijze tinten. Door een kleine opening ga je het volume binnen, de vloer is bestrooid met zwarte snippers.
Twee maquettes in hout vullen het middengebied. Het zijn architectuurprojecten van Sergeï Barkhin, die ook de ontwerper is van deze stand. Jammer dat de scenografie hierin geen plaats gekregen heeft!

De HONGAARSE decorontwerpen staan opgesteld binnen een weggesneden hap uit een gereconstrueerd historisch theater, in combinatie met een 'groen' grastapijt.
Een mengeling van barok en "Sehnsucht".

GROOT-BRITTANNIE is één van de weinige deelnemers die op een boeiende wijze het thema van de P.Q. "De Theatrale Ruimte" volgen. Gans de equipe, onder de vleugels van Pamela Howard, heeft degelijk opzoekingswerk gedaan, zodat je aan de hand van maquettes, fotomateriaal en teksten verzocht wordt na te denken over het thema. Prima werk, op een kleine oppervlakte, met enthousiaste mensen. (Binnenkort verschijnt een boek "Making Space for Theatre" een overzicht van Britse architectuur vanaf 1958.)

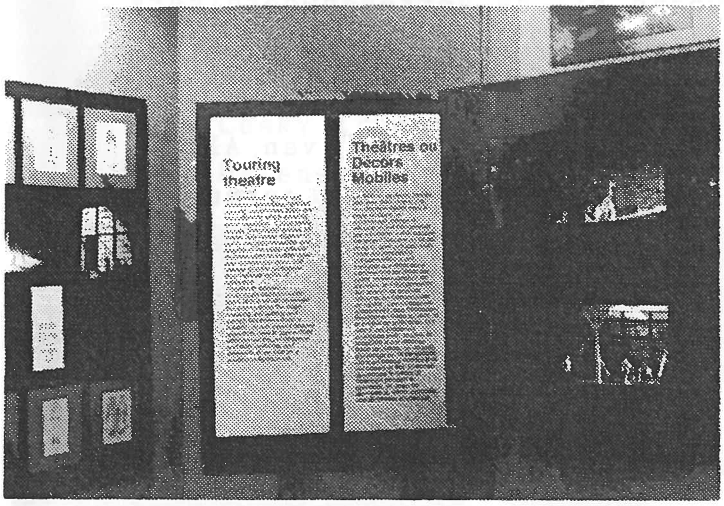

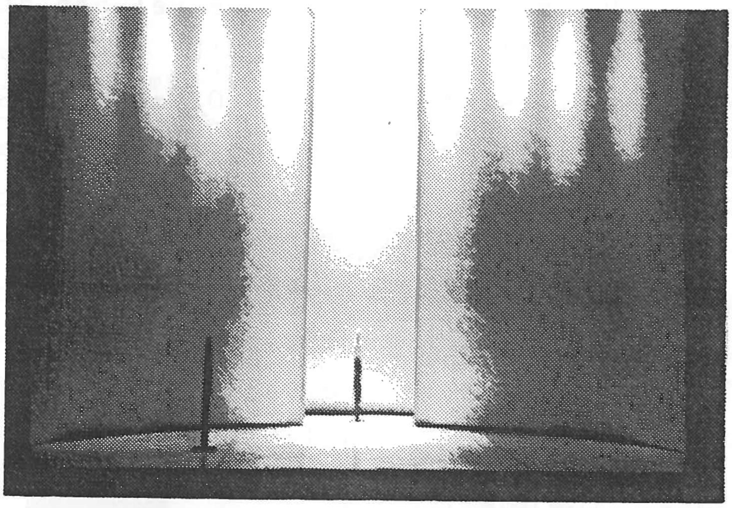

Het "neusje van de zalm" voor theatertechniekers is NEDERLAND. De buitenkant van de stand is een eenvoudige, gesloten doos met het bericht: "Ode aan Steve Kemp".
Deze in 1991 overleden lichtontwerper heeft een briljant idee nagelaten: een 1/4 schaaltheater met bijhorende miniatuurschijnwerpers, waarin geëxperimenteerd en gewerkt kan worden, zonder dat een theater dagen achtereen hoeft te sluiten.
Het "Steve Kemptheater" is inmiddels gerealiseerd en stelt de lichtontwerper Reiner Tweebeke in staat op een fijn uitgekiende manier twee uitersten van zijn lichtontwerpen te tonen.
Jammer dat de Nederlanders op architecturaal vlak "hun kat" stuurden: het ontbreekt ze nochtans niet aan nieuwbouw en renovatieprojecten. (zie trouwens "Zichtlijnen" nr 41.)

De POLEN hebben een eigenheid die door de jaren onveranderd is gebleven. Door een smalle, rechtoplopende ingang kom je in een circuit terecht waar "vergankelijkheid" en "dood" de hoofdnoot vormen. Stilstaand water verhoogt nog het totaal effect. Zij geven je een bad vol nostalgie!
Hun kataloog "The Magic of Theatrical Space" bevat interessante artikels en fijn verzorgde tekeningen.

SLOVENIE geeft ons een sterk hedendaags beeld. De wanden zijn gevormd door zwarte dubbel opgespannen elastieken. Binnen in zie je een namaak marmeren rots, met erboven een surrealistisch aandoend schilderij. In de hoeken bewegen traag ping-pong balletjes op een wateroppervlak. Dit conceptueel beeld charmeert, toch blijf je zitten met één groot vraagteken: "Welk soort theater brengen deze mensen?"

Op deze vraag krijg je wel een antwoord bij de vertegenwoordigers van SPANJE en CATALONIE. Zij steunen hun inzending op de openingsmanifestaties van de Olympische Spelen in Barcelona, de Expo van Sevilla en o.a. de opvoeringen van "La Fura dels Baus" van Alex Ollé en C. Padrissa. Op architecturaal vlak worden drie gerenoveerde theaters uit Barcelona getoond, waaronder het "Nationaal Theater van Catalonië" van architect Ricardo Bofill. Inhoudelijk is dit prachtige materie, vormelijk is deze stand om bij te wenen: gewone panelen met roodomrande kaders zijn bezaaid met fotomateriaal. Het geheel is overtrokken met plastic-film in bubbels! Het is een schoolvoorbeeld van een "mee-neem"-stand die niet past binnen de P.Q.

In WIT-RUSLAND kom je in een totaal andere wereld terecht. Maquettes worden er als troeteldieren verzorgd. Er zijn ook zeldzame exemplaren bij, o.a. decorontwerpen van Z. Margolin voor Salvador Dali's "Secret Life", uitgevoerd in koper, door mensen die duidelijk deze ambacht onder de knie hebben.

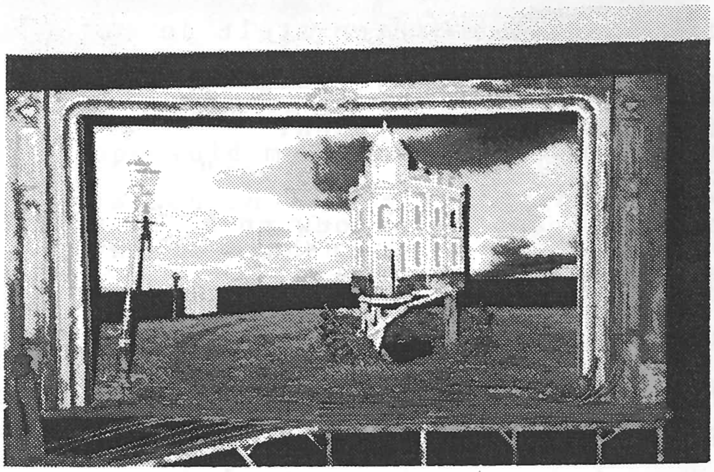

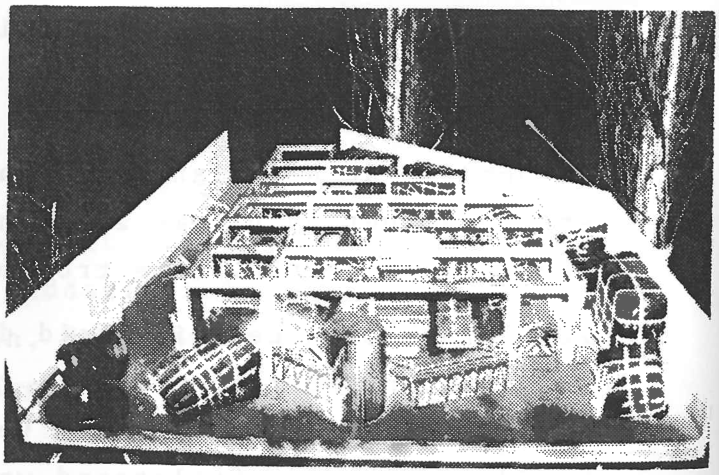

BRAZILIE heeft de hoogste prijs, de Gouden Triga, gekregen. De jury looft voornamelijk het belang dat gehecht wordt aan de diversiteit van locaties, m.a.w. het ontdekken van telkens ander ruimten in relatie tot tekstmateriaal en maatschappij.

Het trio Costa, Serroni en Thomas heeft boeiend werk, het loont de moeite dit materiaal verder uit te diepen.

BULGARIJE heeft iets studentikoos. Een grote textieltunnel vormt een dak boven de ontwerpen, en een leuk opgedirkte fietsmobiel beweegt zich permanent doorheen de totaal-ruimte van de P.Q.

Bij het onthaalland TSJECHIE ligt het hoofdaccent duidelijk op de theaterarchitectuur. Prachtige, goed verzorgde maquettes en fotomateriaal vertellen het verhaal van diverse schouwburgen, waaronder een merkwaardige renovatie van "The Castle Theatre" in Cesky Krumov, en het Archa Theatre te Praag van architect M. Melena.

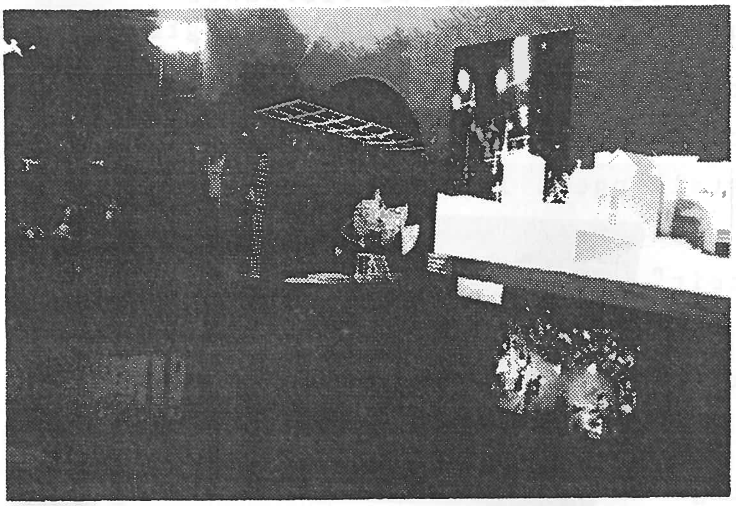

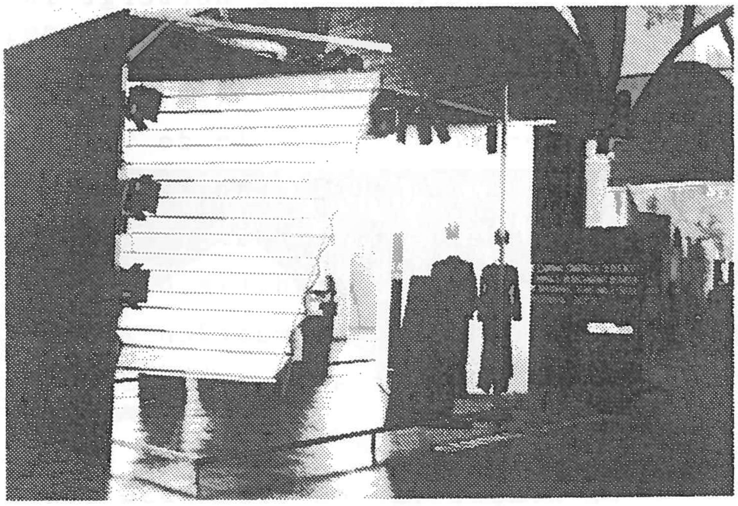

De traditie van zuivere "design" is voelbaar bij de inzendingen van de Scandinavische landen. De DENEN ontwierpen hier een stand met respect voor de lege ruimte. Het is geen echte weergave van een decor, maar een ruimtelijke speelse opstelling van elementen uit "Operation Orfeo", een opera met muziek van John Cage, een scenografisch ontwerp van Maja Ravn. De totaliteit geeft een vrij goed sfeerbeeld van de voorstelling.

FINLAND presenteert in een felgekleurde rood-zwarte stand de kostuums van Anna Kontek voor Stravinsky's "Nightingale", naast foto's en tekeningen van de nieuwe Nationale Opera van Helsinki ontworpen door architect Eero Hyvämäki.

In de ISRAELISCHE stand herinnert een "In Memoriam Moshe Sternfeld" ons aan de dood van deze getalenteerde scenograaf.
In zijn expressionistische tekeningen (o.a. "Macbeth" van Shakespeare, en "Malone Dies" van S. Becket) voel je duidelijk zijn aanwijzingen voor de regisseur.

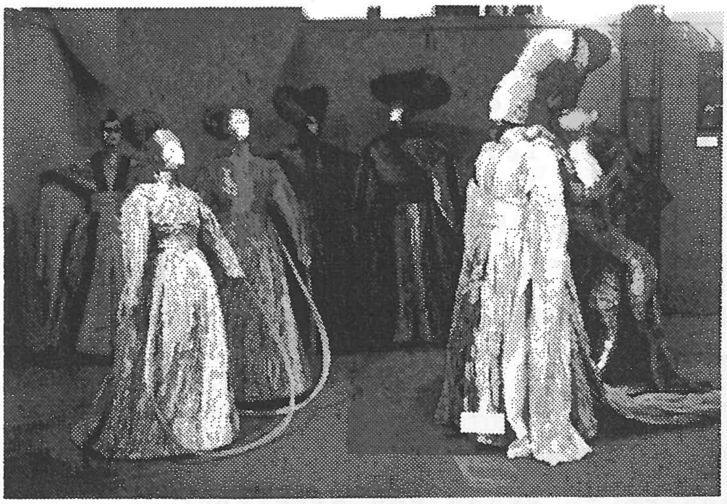

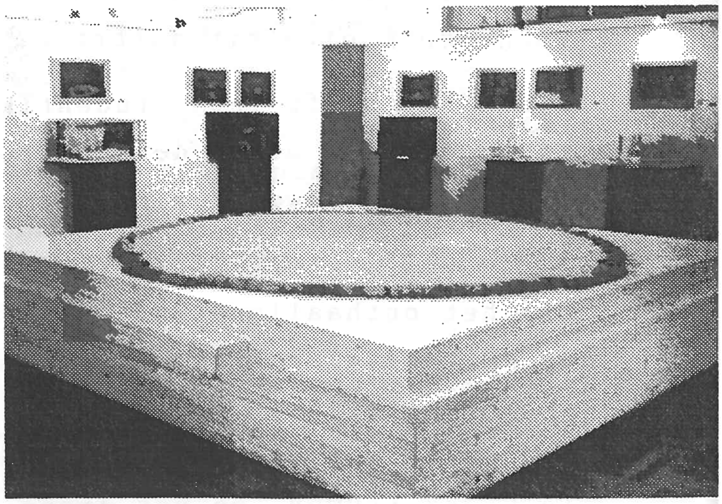

JAPAN staat in het teken van rust en sereniteit.
Het gesloten volume herbergt in het midden een grote vierkante houten sokkel, waarop een met zand gevulde cirkel gevormd door opgerolde rieten matten. In de uithoeken van de stand staan zuilen geschilderd in de vier resp. hoofdkleuren. Daartussen merk je maquettes van theatervoorstellingen. In de ontwerpen is duidelijk voelbaar dat sommige scenografen voor een moeilijke keuze staan: "traditie of moderniteit". Een gelukkige kruising tussen deze twee waarden ziet men in het decor "The School of Truth" van de auteur T. Hirowatari, uitgewerkt door de scenograaf Shigeo Okajima.

De kracht van de IJSLANDSE stand ligt in haar eenvoud:
vóór vier witte wanden staan vier stoelen met enkele theater-attributen. Al zittend kan je via koptelefoons het theaterstuk beluisteren waarvan het beeld centraal in de ruimte op een kubus is geprojecteerd.

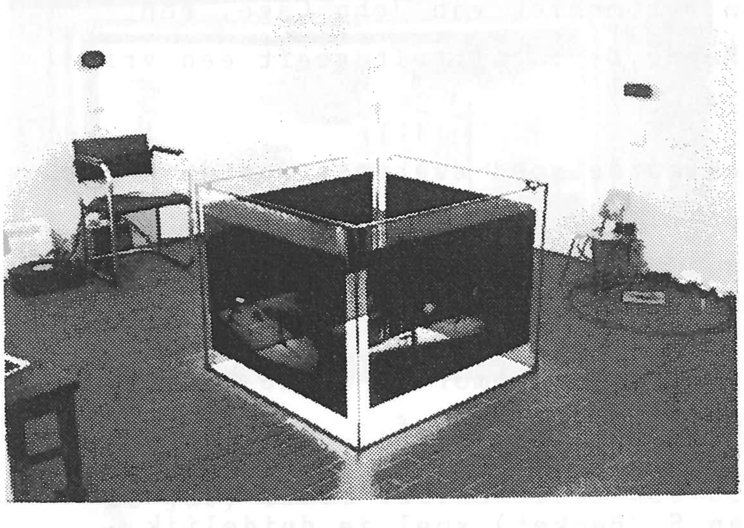

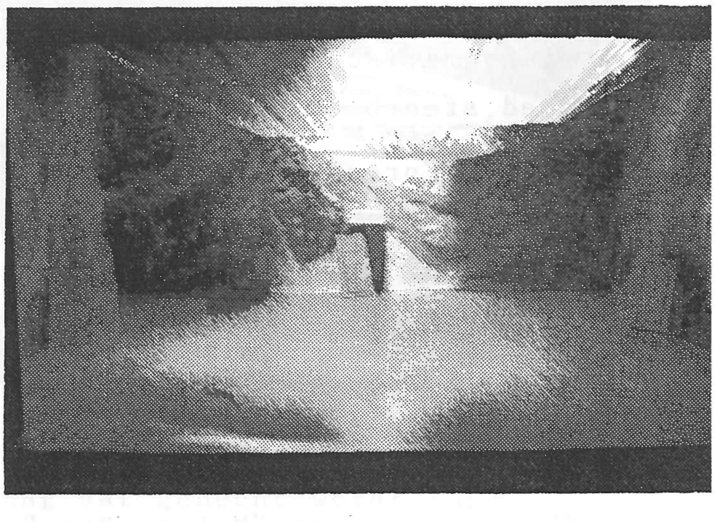

Ruwe, diagonale zwarte lijnen op witte wanden en vloeren zijn de omkadering van de inzending van LETLAND. Hier staat een

prachtig werk opgesteld van de scenograaf Andris Freibergs: "Credo - Maria Magdalena" van K. Penderecki - J.S. Bach. De zoldering bestaat uit een plastic-folie opgevuld met water; de wanden zijn in hetzelfde materiaal; de vloer is wit. Drie schuingeplaatste deuren vormen het enige meubilair. De sfeer zit hem vooral in de leegte en de door het water gefilterde belichting.

Oerdegelijkheid blijft een Duits symbool. Een grote metalen duplex vormt het omhulsel van de DUITSE STAND. Prachtige, mensgrote poppen, weggelopen uit een decor, verwelkomen de bezoekers. Foto's en grafisch wondermooie theaterafficches staan opgesteld op de eerste verdieping. Dit alles onder het motto "Biografien im Spiel - Biografien ein Spiel", een verweving van eigen leven en werk van scenografen, met een sluitzin van Kierkegaard in hun tekst: "Das Leben wird vorwärts gelebt und rückwärts verstanden"!

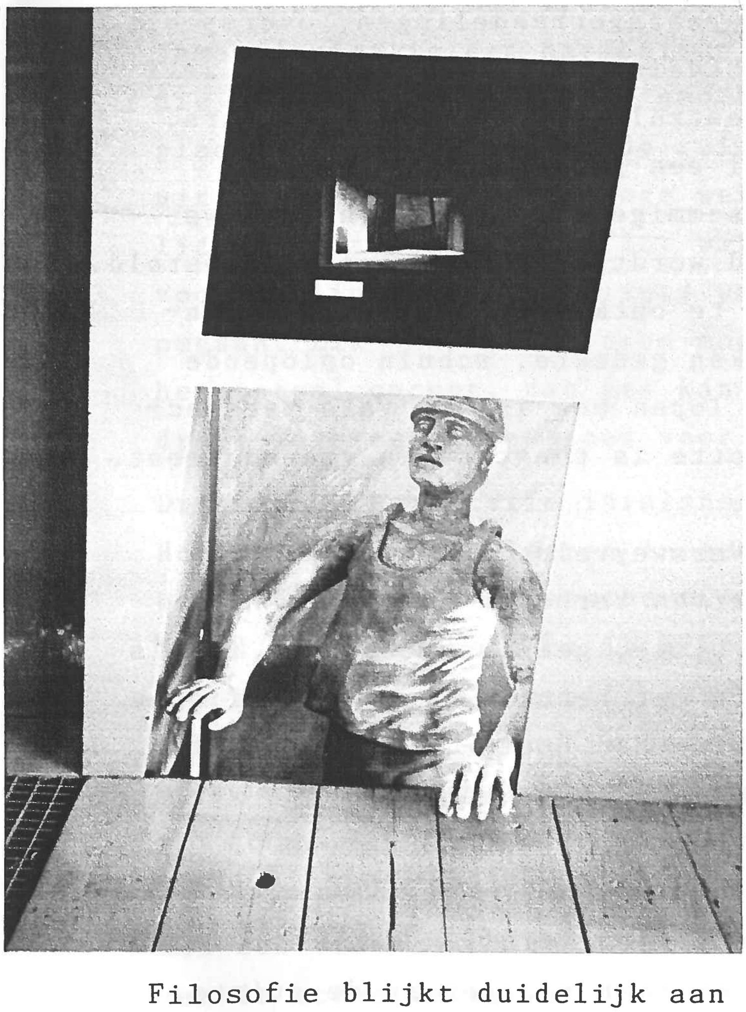

Filosofie blijkt duidelijk aan de basis te liggen van de ZWITSERSE inzending. In een metershoge houten container ontwierp Werner Hutterli een sacraal kantoorinterieur met wereldbol, een soort denktank voor "Faust-World-View".

In een fraaie kataloog lees je o.a. "This space is a model, a three-dimensional labyrinth of life, that allows us to make our way through the poetic "formulas" devised by the "ethically aesthetic mathematician" Goethe on the basis of what he himself called "exact sensuality"."
Dit is "eten en drinken" voor doordenkers!

Dit verslag is een "eigen keuze" verhaal.
Sommige landen heb ik niet besproken, o.a. de U.S.A.
Het lijkt me of ze hun goede kwaliteitsontwerpen willen plat drukken door de banaliteit en de onoverzichtelijkheid van hun stand. De werken van bijvoorbeeld Israël Robert voor opera's van Philip Glass moet je met een detective-glas gaan zoeken.

... En ons BELGISCH verhaal!
Hoe kan men een betekenisvol, radiologisch verslag brengen van de Vlaamse theaterarchitectuur en scenografie vanaf 1991?
Deze stof, bestemd voor vele doctoraatsverhandelingen, overspoelt je lijk een watergolf; de enige reddingsplank is het thema zelf van de P.Q.: een stand als een theatrale ruimte zonder akteurs.
In het dagelijks leven is de tafel een gegeven.
Wij eten en repeteren er aan, in sommige rituelen verheffen we haar tot een altaar, in deze stand wordt een feestmaal voorgesteld.
Om ons Boergondisch karakter niet te ontkennen bestaat het centraal gedeelte uit één met wit laken gedekte, schuin oplopende tafel. Enkele gedrapeerde stoelen lopen mee in het vals perspectief. Realiteit of illusie? Tenslotte is theater een vreemd feest.
Drie scenografen zijn uitgenodigd:
Jan Fabre, Niek Kortekaas en Jan Versweyveld.
Zij zitten aan de dis, de spijskaarten verhalen hun werk.
Het is hun eigen verhaal over de ruimte, geïllustreerd met foto's en flarden teksten, in confrontatie met reacties van journalisten.
In 1993 vertelde Jan Fabre (interview Jan Hoet - Hugo De Greef):
"Ik heb het gevoel dat mijn plastisch werk me met de aarde verbindt en mijn theaterwerk me de sterren laat plukken. En dat ik op die manier een fundament voor beide vind. Het verre bevindt zich dichtbij, en wat dichtbij is bevindt zich veraf.
De manier waarop ik mijn danseressen laat bewegen in de ruimte, heeft te maken met hoe ik over tekenen denk. Het splijten van de ruimte. Ik kan alleen maar leven bij het idee dat ik dingen tot leven breng. Daarom creëer ik en laat ik creëren."

"Theater is een ruimtelijke aangelegenheid; ik ben een beelden-regisseur", zegt Niek Kortekaas, en "mijn werk geeft vorm aan een gevoel dat mij vaak overvalt, bijvoorbeeld wanneer ik onderweg ben of in mijn eentje in een café zit. Een levensgevoel, een sfeer die bij mij hoort. Het bewustzijn misschien dat ik, zoals iedereen, alleen op de wereld ben, en dat daar niets aan te doen is. Dat de werkelijkheid kaal en leeg blijft.
Mijn decors zijn geïnspireerd op de achterkant van de wereld. Desolate plekken aan de rand, of in het niemandsland tussen dag en nacht. Daar gebeuren de mooiste dingen. Ik probeer die plaatsen geabstraheerd, uitgezuiverd weer te geven, maar wel zo dat het publiek ze herkent. Die band met de werkelijkheid is nodig, anders heb je als toeschouwer geen toegang tot wat ik laat zien."

De derde disgenoot, Jan Versweyveld, benadert de ruimte vanuit het immateriële medium "licht": "Ik voelde met licht een ruimte te kunnen veranderen, vullen of leeg maken, kortom, te kunnen manipuleren. Licht is een heel rijk medium, tientallen factoren moeten samenvloeien in een harmonieus geheel. Verschillende soorten lampen die ook nog eens allemaal een kleur krijgen, lichtsterktes, de plaatsing van lampen in de ruimte, de tijdsfactor om licht in en uit te faden, de onderlinge werking van verschillend gekleurd licht. In tegenstelling tot wat je meestal ziet in Vlaamse toneelvoorstellingen is licht iets waar je heel persoonlijk mee kan omgaan. Elk van de factoren moet overdacht zijn, moet passen in het totaalconcept, dan pas kan een belichting een belangrijke bijdrage leveren. Ik heb een voorliefde voor tegenlicht..."

Drie ontwerpers, drie invalshoeken over scenografie.
Hoe ze dit concretiseren in een theatervoorstelling kan de bezoeker ontdekken op een videoscherm, opgesteld in het spiegelbeeld van de tafel. Een videoscherm is geen ruimte. De onmacht om de eigenheid van een theatervoorstelling weer te geven, niettegenstaande de bestaande technieken, is dodend. Hoe kan je de bezoeker uitleggen wat de geur was van de aarde en van de dennebomen, staande tussen veel mensen op een hoge stelling in een kille ruimte? (De man aan het venster - Niek Kortekaas).
Kan een videobeeld de warmte van de "koe-lijven" en de breedte van de scène verhalen (Begeren onder de Olmen - Jan Versweyveld), of kan een kijker zich schuldig voelen aan de dood van ...
Ten slotte zat hij niet mee aan die grote jury-tafel (Ajax-Antigone - Jan Versweyveld).

Op het einde van "Da un'altra faccia del Tempo" (Jan Fabre) dreunen tonnen borden in scherven naar beneden; je schrikt van het helse geluid en je ogen doen pijn van de witheid van de toneelvloer. Geur, gevoel, geluid, deze waarnemingen zijn moeilijk communiceerbaar, men kan het navertellen, maar dan wordt dit zeer absurde literatuur. Misschien heb ik daarom boven de gasttafel een doorspiesde, gepluimde kip opgehangen. Zonder kommentaar!

De wanden links en rechts van de stand zijn speelsgerichte ramen, bevestigd aan een onregelmatige, zwarte metalen struktuur: het is het skelet van de architectuurbijdragen aan de P.Q.

Na een luie winterslaap is men wakker geschoten in de beleidswereld: de paraplu's van het theatergebeuren werden gerestaureerd en gerenoveerd, op een nooit gezien tempo.

Een waaier van foto's tonen de 'Bourla (Antwerpen), 'La Luna' en de 'Ancienne Belgique' (Brussel), de 'Opera', de 'Vooruit' en de 'Minardschouwburg' (Gent).

In dit beeldend materiaal worden kleine tekens aangebracht, het zijn klemtonen die de aandacht vragen van de bezoeker.

De derde wand, op de spiegelkast na, is zwart en kaal, een rustpunt of een denkmuur.

Verdoken TL-lampen verlichten het geheel doorheen een stapeling van wijnglazen, de overblijfselen van een feestmaal!

HET FEEST VAN DE SPELER EN ZIJN PARAPLU.

Rose Werckx

BASTT dankt sponsors en medewerkers:

- De Vlaamse Regering / Ministerie van Kultuur / Bestuur van Monumenten en Landschappen
- BRT dienst Kultuur / Stadsschouwburg Antwerpen / Vlaamse Opera Gent / Muntschouwburg Brussel / NTG Gent (Luk Goedertier) / De Vooruit Gent
- De firma's Pandora Antwerpen / Phlippo Lier / Beaulieu Wielsbeke
- De architectenkantoren Werner De Bondt Antwerpen / De Winter en Van Hunsel Antwerpen / Philippe de Hullu Harelbeke / R. Berteloot Gent / Dhooghe & Werckx Atelier Arch. en Scenografie Brussel
- De scenografen Jan Fabre (Troubleyn) / Niek Kortekaas / Jan Versweyveld (Zuidelijk Toneel)

KOSTUUM OPSLAG PROBLEMEN ?

Is er altijd te weinig opbergruimte in je theater?
Staan de gangen altijd vol met kapstokken vol kostuums?
Klagen de kleedsters over gebrek aan plaats (of juist niet)?
Zie hier een methode om te berekenen hoeveel opslagruimte je écht nodig hebt om je kostuums te stokeren.
De formule is uitgewerkt door Kim Hartshorn, assistent technisch directeur in New York.

De formule gaat als volgt:

((lmr/3)*tb)/(tks*ckb*K) = kostuum opslag factor

waar:

lmr = lineair aantal meter ophang rek
tb = totaal produktie budget
tks = totaal aantal produkties met kostuums
kb = kostuum budget
K = Kim's constante = 125

(Hij wou altijd al graag een constante die naar hem genoemd werd.)

Een kostuum Opslag Factor van 1 wordt beschouwd als ideaal.

Om de juiste hoeveelheid opslagruimte te bepalen:

lmr = ((tks*kb*K)/tb)/3

Deze formule houdt rekening met verschillende factoren:
lagere budgetten eisen meer opslagruimte.
Als er meer geld wordt gespendeerd aan kostuums t.o.v. het dekor, vereist dit meer opslagruimte.
Grotere totale produktiebudgetten vereisen minder opslagruimte.

Een kostuum Opslag Factor groter dan 1 is luxueus;
kleiner dan 1 is eerder benepen.

Bereken dit ook eens in jouw theater, en laat ons iets weten.

Ivo Kersmaekers

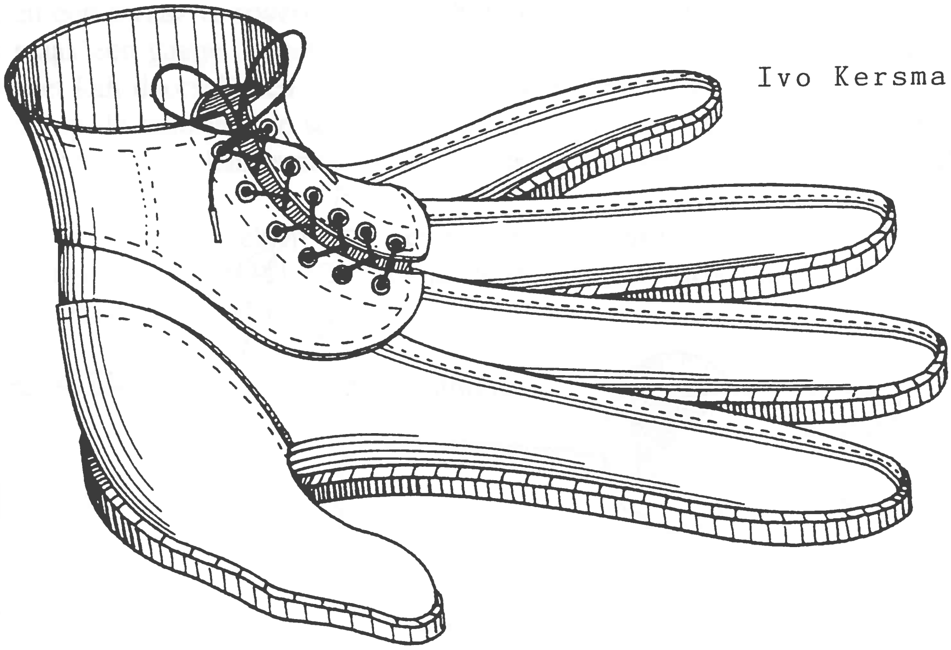

BIJLAGE CENTERFOLD

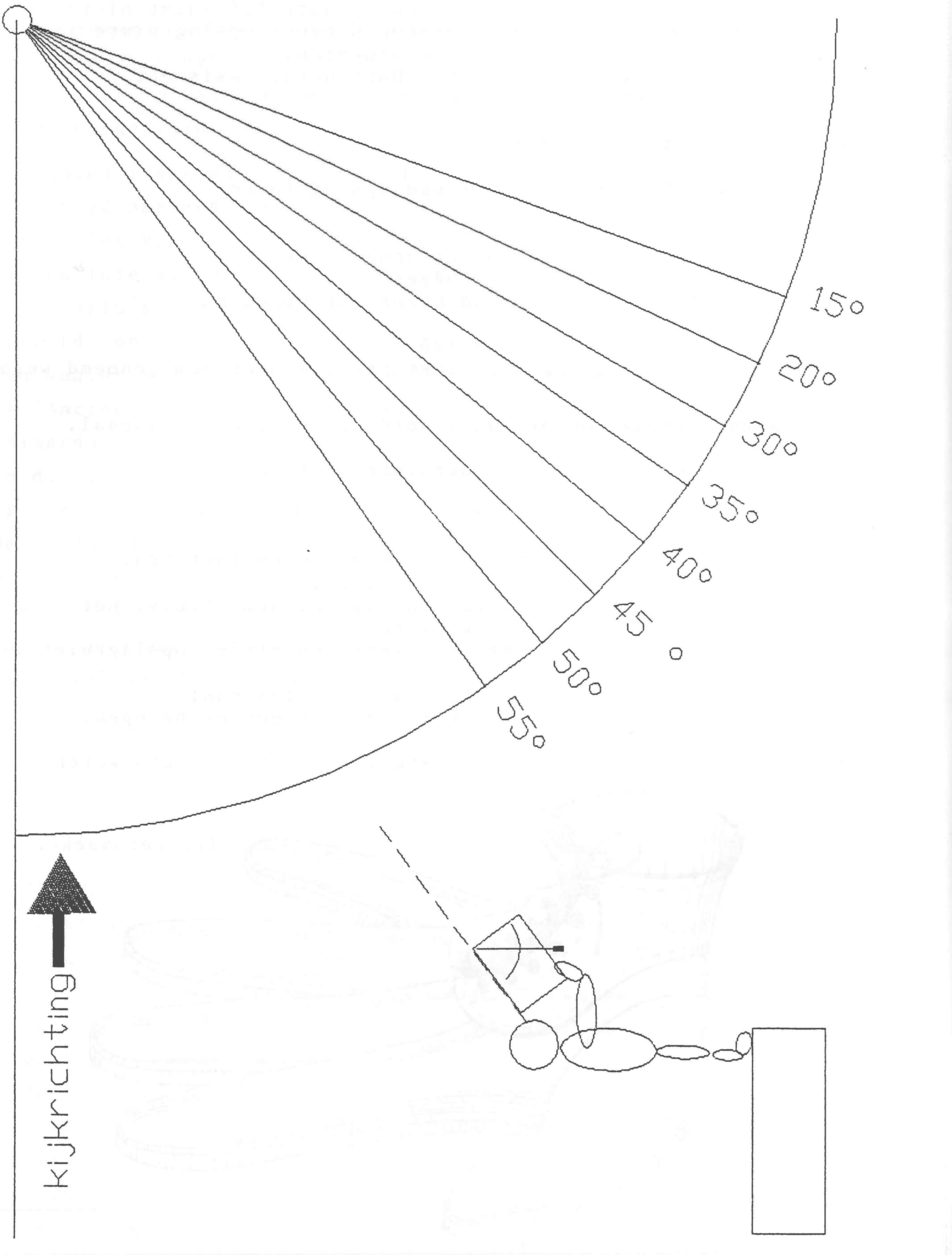

BIJLAGE CENTERFOLD

45 graden ?

Een tijdje geleden was ik toevallig op bezoek in een CC in aanbouw. Een van de dingen die me opvielen was de zaalbrug, waarvan de invalshoek me wel verschrikkelijk stijl leek. Toevallig was ook de architekt ter plaatse. Die bevestigde me dat de invalshoek wel degelijk berekend was op 45 graden t.o.v. 1.80 m boven de rand van de scene.

Omdat ik hoeken nogal intuitief inschat en er aan de andere kant van overtuigd was dat 45 graden de ideale hoek is, ging ik opzoeken wat de gevestigde literatuur daarover te zeggen had.

In het handboek belichting blijft Van Uum nogal vaag over hoeken. Uiteraard stelt hij dat de ideale hoek 45 graden is, maar op een aantal tekeningen komen kleinere hoeken voor. Verder onderstreept hij het belang van zaaltorens of koven om tot een optimale vormweergave te komen en van balkonlicht als invullicht.

Pilbrow geeft in de bijlagen van zijn boek de berekeningswijze voor invalshoeken. Hierin stelt hij dat de ideale invalshoek van 45 graden alleen opgaat wanneer er een tweede lichtpositie is om invullicht te verzorgen. Dit invullicht is nodig om de schaduwen van o.a. oogkassen in het gezicht weg te werken (de zgn. zwarte gaten of doodskoppen). Bij installaties met een brug stelt hij voor om de hoek te laten zakken tussen 30 en 40 graden.

Nu lijkt me dit op het eerste gezicht heel redelijk, maar ik vraag me af wat dan de ideale hoek is. Daarom een oproep aan iedereen om eens naar de hoek van jullie eigen brug te kijken en kommentaar te geven.

Een eenvoudige methode om hoeken te meten gaat als volgt: Neem een stuk stevig karton, een touwtje en een zwaar voorwerp (bv. een huissleutel). Kleef op het karton bijgevoegde tekening en maak een gaatje op het nulpunt. Steek hierdoor het touwtje en leg er een knoop in zodat het niet kan doorschieten. Knoop er aan de andere kant het zware voorwerp aan vast. Wanneer je nu op de rand van de scene staat en langs de rand van van het karton naar de spots in de zaalbrug kijkt, kan iemand anders de hoek aflezen.

Wanneer je dat gedaan hebt schrijf je je bevindingen op een kladje papier en faxt ze, samen met je opmerkingen, naar 03/281.12.75 of je stuurt ze naar Chris Van Goethem, BASTT, Stanislas Leclefstraat 16, 2600 Berchem.

Resultaten lees je uiteraard in het volgend nummer.

Chris Van Goethem

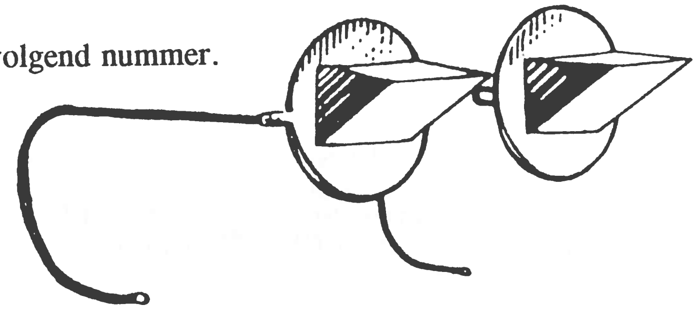

Toneel installaties

Leveringsprogramma

Brandscherminstallaties
Vaste en beweegbare licht- en inspektiebruggen
Hefpodia en orkestliften
Beweegbare zaalvloeren
Projektieschermen, vast of kantelbaar
Handbediende en elektrische decortrekken
Kontragewichten
Klankplafonds
Hefdeuren
Gaaswanden
Lichttorens
Decorliften
Draaischijven
Elektro-takels

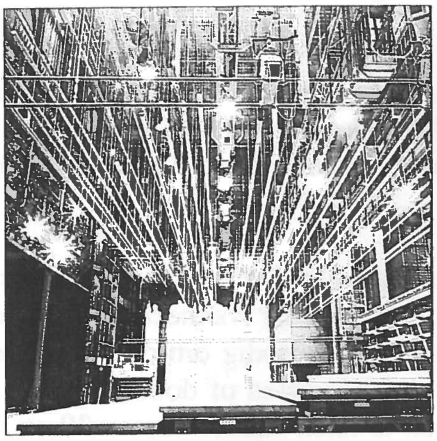

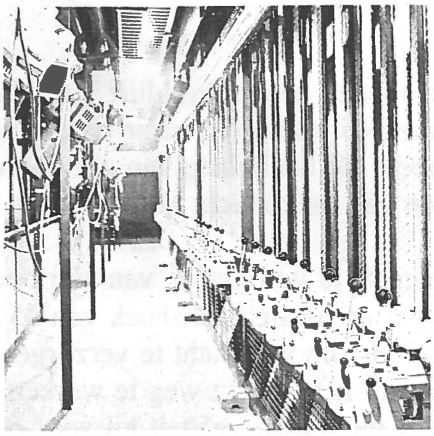

De Reus NV heeft reeds vele jaren ervaring in het ontwerpen, bouwen, onderhouden en renoveren van toneelinstallaties in zowel grote als kleine theaters. Zij levert een breed scala van toneel technische installaties. De Reus NV is in België aktief en levert en monteert momenteel toneel technische installaties in de Koninklijke Opera te Gent en in het Bourla Theater te Antwerpen. In 1990 leverde zij een orkestpodium voor de Koninklijke Nederlandse Schouwburg in Gent.

Voor informatie, studie en vrijblijvend bestek, neemt u kontakt op met:

DE REUS NV	Telefoon	: (09) 226 82 88
KALEWEG 20	Telefax	: (09) 227 83 00
9030 GENT	België	

De Reus NV is een dochter van THYSSEN DE REUS BV Nederland
en maakt deel uit van het THYSSEN concern.

OPLEIDING THEATERTECHNIEK

De vraag naar opleiding en bijscholing in theatertechniek groeit nog steeds. Dit heeft diverse redenen:

Allereerst is er het steeds komplexer worden van de techniek binnen het theater: de veiligheidseisen, de automatisatie, nieuwe technologieen, enz. De snelle evolutie van de techniek maakt bijscholing noodzakelijk, wie niet bijschoolt valt onherroepelijk uit de boot.

Een tweede reden is dat het steeds moeilijker word om het beroep "van vader op zoon" te leren. Vroeger werd men, zeker in de grotere schouwburgen, opgeleid door de oudere en ervaren krachten. De tijdschemas worden echter steeds krapper zodat er voor het uitwisselen van ervaring steeds minder tijd overblijft.

In kleinere en nieuwe centra is de ervaring vaak niet aanwezig, veelal is er slechts een bezetting van een of twee technici, zodat het voor nieuwe krachten zeer moeilijk wordt om binnen hun werkomgeving een degelijke achtergrond op te bouwen.

Verder zijn er de wettelijke verplichtingen die bijscholing (terecht) als een onderdeel zien van de promotieprocedure.

Ook financiel-technische eisen als efficientie en beperken van overuren maken van beter geschoold personeel een prioriteit. Met een ploeg degelijk geschoold personeel kan er vlotter en in een kleiner tijdsbestek gewerkt worden.

Tot slot is er de toeschouwer die vanuit de verwenning van de klank- en beeldkultuur veel critischer is geworden. Uiteraard dat zowel beroepsgezelschappen als amateurgezelschappen hierop moeten inspelen. Maar ook het geheel van randactiviteiten, coloquia, politieke meetings, enz. vraagt hier extra aandacht.

Dit alles leek me een goede reden om bij de aanvang van het nieuwe seisoen (en schooljaar) de verschillende initiatieven die hieromtrent ontwikkeld worden eens op een rijtje te zetten.

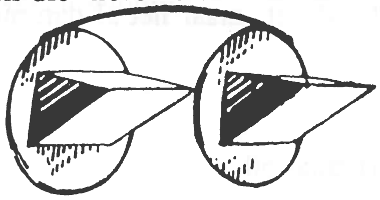

BASTT electriciteit

is een bijscholingscursus die bedoeld is voor theatertechnici die geen vooropleiding electriciteit hebben gehad. De cursus behandelt de elementaire basisbegrippen van de electriciteit en is sterk praktijkgeorienteerd naar theater toe.

Inlichtingen: Frank d'Haene

BASTT theatertechniek

is een basiscursus bedoeld voor technici en andere geintresseerden uit het theatermilieu. De cursus behandelt in een week alle vakgebieden die de theatertechniek eigen zijn. De bedoeling is een grondige brede basis te bezorgen aan beginnende technici maar ook zij die hun technische bagage willen opfrissen of bijschaven niet in de kou te laten staan.

Inlichtingen: Chris Van Goethem

BASTT specialisatie

Er zijn plannen om specialisatiecursussen te organiseren maar hierover in het volgend nummer meer.

Regionale initiatieven

Verschillende regio's organiseren regelmatig sessies rond concrete onderwerpen. Hierbij wordt sterk de nadruk gelegd op de praktijk.

Inlichtingen bij je regionale vertegenwoordiger.

BASTT - FEVECC Veiligheid

In samenwerking met FEVECC wordt er verder gewerkt aan veiligheidsopleiding.

Inlichtingen: FEVECC

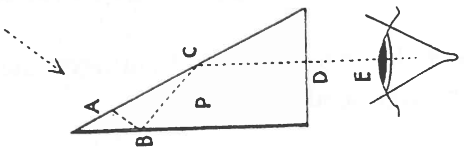

BASTT - FEVECC terminologie

Een korte cursus rond de specifieke terminologie van het theater.

Inlichtingen FEVECC

ICVA - Theateropleiding Vlaanderen

Deze organisatie, opgericht door en voor de amateurgezelschappen heeft een groot aanbod aan cursussen, waaronder ook een aantal op theatertechnisch gebied. Alhoewel opgericht voor amateurs zijn ook professionelen hartelijk welkom. Het enige onderscheid tussen beide groepen is niet de kwaliteit, maar het al dan niet beroepshalve uitoefenen van de theatertechniek stelt men.

Inlichtingen: ICVA
Spitaalpoortstraat 50
9000 Gent
tel 09/229.21.72

Pianofabriek

is een initiatief i.s.m. de VDAB en richt zich naar werkloze jongeren. De lessen, die in Brussel doorgaan, geven een basis klank- en lichttechniek zowel naar R&R, alochtone muziek, PA als theater.

Inlichtingen: De Pianofabriek
Pascal Verreth
Fortstraat 35a
1060 St. Gillis
tel 02/538.09.01

Showbizzschool

is een initiatief in het kader van het deeltijds onderwijs. De lessen worden in Oostende gegeven. Naast andere opleidingen is er een afdeling Back-stage operator. Bedoeling is een grondige voorbereiding te geven voor zowel TV als theaterwerk.

Inlichtingen: Show-Bizzschool
Dr. Dewaele
Ieperstraat 35
8400 Oostende
tel 059/70.77.50

RHITS

Dit is een voltijdse dagopleiding in het hoger niet universitair onderwijs. De opleiding spitst zich vooral toe op de film en TV wereld, maar er worden ook een aantal theatervakken gegeven.

Inlichtingen: RHITS
Naamsestraat 54
1000 Brussel
tel 02/511.93.82

Nederland

In Nederland zijn er de "Maandagcursus", een bijscholingscursus die over verschillende jaren loopt en elke maandag gegeven wordt, de Opleiding Theatertechniek, een dagopleiding op hoger niet universitair niveau en verder bijscholingsdagen rond specifieke onderwerpen. Dit alles wordt georganiseerd door onze zustervereniging.

Inlichtingen: Vereniging voor Podiumtechnologie
Lindengracht 93
1015 KD Amsterdam
Nederland
tel: (31)20/626.12.19

Flashlight organiseert een aantal cursussen en workshops rond licht, stroomvoorziening, autolight, rigging enz.

Inlichtingen: Flashlight Rental
Vlampijpstraat 75
3534 AR Utrecht
tel (31)30/244.72.27

Uiteraard is deze lijst niet volledig, zowel bij ons als in de ons omringende landen zijn er nog tientallen initiatieven, zowel prive als openbaar. Ik hoop in elk geval hiermee diegenen die naar bijscholing snakken een stukje op weg te hebben gezet.

Chris Van Goethem

Veiligheid in culturele Centra, Lokeren 04/95

FEVECC en BASTT organiseerden samen een dag rond veiligheid in Culturele Centra. De bedoeling was enige duidelijkheid scheppen in de schemerzone van veiligheid, reglementering en verantwoordelijkheden.

In de voorbereidende gesprekken tussen technici, de mensen van FEVECC, AIB, Arbeidsinspectie, OMOB preventie, Brandweer en vereniging diensthoofden Veiligheid bleek al snel dat er een kloof was tussen praktijk en reglementering. Een groot punt bleek de onduidelijkheid over de toe te passen reglementering te zijn.
De verantwoordelijkheid over de toepassing van de reglementering en de verantwoordelijkheden in het algemeen bleken ook grote vragen op te roepen. Verder waren er een aantal punten die bij de veiligheidsinstanties absoluut onbekend waren, denk maar aan toneel op toneel e.d.

Voorbereidend op de veiligheidsdag had FEVECC samen met de veiligheidsspecialisten een overzicht gemaakt van de bestaande reglementering.

Er werd vertrokken vanuit een testcase, het CC van Lokeren. De veiligheidsmensen maakten een doorlichting van het centrum en op basis hiervan kregen de deelnemers van de veiligheidsdag een rondleiding in het gebouw. Hierbij kwamen alle mogelijke veiligheidsaspecten aan bod. Er werd gewezen op doorgangen, signalisatie, plaatsing van noodverlichting, hoogte van ballustrades, nooduitgangen, enz. Hierbij kwamen zowel goede als minder goede oplossingen aan bod. De rondleiding besloeg het hele gebouw, zo was er o.a. een bezoek aan de werkplaats in de kelder: veel te klein, onverlucht, kunstmatig verlicht (zoals in de meeste centra wegens niet voorzien bij het ontwerpen).

Na een gesmaakte lunch en een babbelteje met de collegas was het tijd voor het tweede gedeelte. In de namiddagsessie antwoordde een pannel van specialisten vooraf gestelde vragen. Daar kwamen o.a. zaken aan bod als: wanneer is een ruimte schouwspelzaal en wanneer niet, wie is verantwoordelijk voor het veiligheidsbeleid, wat te doen bij een gebrek aan veiligheidsvoorzieningen enz. Met een dronk achteraf werd de dag dan besloten.

De bundel met reglementering en een overzicht van vragen met bijbehorende antwoorden is verkrijgbaar bij FEVECC.

Chris Van Goethem

CORNET B.V.B.A SEATING SYSTEMS

- Zitakkommodaties
- Teleskoop/ Tribunes
- Podia
- Dansvloeren

- Sièges
- Tribunes/ Télescopiques
- Podiums
- Pistes de dance

Industriestraat 16 B- 3930 HAMONT
Tel.: 011/44 88 09 Fax.: 011/44 88 10

VEILIGHEID IN THEATER

Veiligheid in theater

Ik kom in de loop van een seizoen al eens ergens en ik hoor ook al eens vreemde dingen rond veiligheid, enkele voorbeelden.

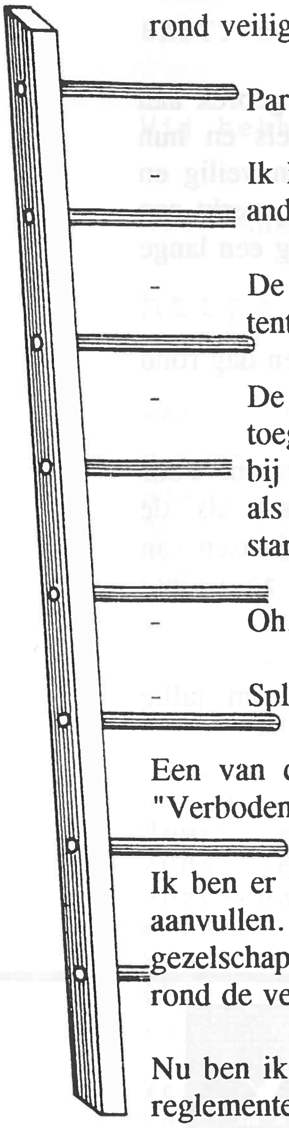

- Pars moeten geen veiligheidskabel want die zweven naar beneden.
- Ik heb de nooddeuren en de hoofdingang op slot gedaan voor de veiligheid, want anders komt er nog meer volk binnen.
- De brandblussers en de signalisatie zijn verwijderd, want dat was geen zicht met de tentoonstelling.
- De trekken worden gekeurd met een faktor 10, je kan dus gerust boven het toegelaten gewicht gaan. (voor de minder ingenieuze zielen onder ons: je hangt dan bij gebrek aan plaats wat gewicht aan een staalkabeltje onder de gewichtenstang en als dat niet helpt kan je nog altijd een technieker mee op en neer laten gaan op de stang)
- Oh, dat, dat blijft wel hangen uit gewoonte!
- Splinters in je handen van het trekkentouw? Dat zweert er wel uit!

Een van de mooiste voorbeelden kwam ik enkele weken geleden tegen: het opschrift "Verboden voor personen" op een portaalbrug. 't Moest van de verzekering.

Ik ben er van overtuigd dat ieder van ons dit nog met tientallen van deze uitspraken kan aanvullen. Uiteraard uitspraken gehoord in een andere schouwburg of bij een ander gezelschap. Als je deze uitspraken even nuchter analiseert roept dit toch enkele vragen op rond de veiligheidssituatie in theater.

Nu ben ik er van de andere kant van overtuigd dat het niet mogelijk is om alle geldende reglementeringen in het theater volgens de letter toe te passen. Theatermaken is een te dynamisch geheel om in regels te vatten. De kreativiteit van de makers mag niet verstikken in een bos van regels en reglementen, of om het iets plastischer uit te drukken, "je kan toch alle acteurs geen helm op zetten".

Dit mag echter geen reden zijn om niet waar mogelijk een beetje gezond verstand te gebruiken en de reglementering ev. in aangepaste versie toe te passen. Ik denk dan bv. aan een veilige electrische kablage, vooral in decors, aan degelijk materiaal voor bevestiging van decorstukken, enz.

Wat nog veel minder een reden mag zijn om veiligheid in de wind te slaan zijn budgetaire beperkingen, een gebrek aan middelen kan geen reden zijn om bv. het onderhoud van trekken of electrische installatie uit te stellen. Of is de veiligheid van acteurs en technici van ondergeschikt belang aan budgetten? Hebben de verantwoordelijken voor de installatie al eens stil gestaan bij het totaal gewicht dat boven de hoofden van de spelers hangt? Neem nu maar 20 trekken aan 250 Kg, niks overladen of zo, dat is 5 Ton, 5000 Kg dus, welk zinnig mens gaat daar onder staan zonder zeker te zijn dat alles 100% in orde is?

Inderdaad, daar moet je voor in het theater zijn!

Persoonlijk vind ik dat wanneer een installatie niet aan de veiligheidseisen voldoet, deze niet meer gebruikt moet worden, ook al gaat de voorstelling hierdoor niet door. De niet gespeelde voorstelling zal onmiddellijk voor de nodige budgetten zorgen!

Wat allerminst een reden mag zijn om veiligheidsregels toe te passen is een gebrek aan kennis. Integendeel, wanneer men grondig op de hoogte is van deze regels en hun achtergrond, kan men inschatten waar de grenzen liggen in het gebied tussen veilig en veiligheidsreglementering. Dit houdt in feite in dat iedereen die in deze sector werkt een degelijke opleiding rond de risico's van "het vak" zou moeten krijgen, er is nog een lange weg te gaan.

Er is echter ook al een eerste stap gezet. FEVECC en BASTT hebben samen een dag rond veiligheid in Culturele Centra opgezet. Een verslag hierover vind je verderop.

Ten slotte wil ik ervoor pleiten om het begrip veiligheid zeer ruim te interpreteren. Voor mij valt onder veiligheid net zo goed het onderhoud van het materiaal als de arbeidsomstandigheden. Ik denk dan bv. aan aangepast materiaal voor het verplaatsen van zware lasten, het overdekken van loskades, kortom een werksituatie waar zo weinig mogelijk risicofactoren aanwezig zijn voor hen die er moeten werken.

Misschien is de aanvang van het nieuwe seizoen wel een goed moment om jullie veiligheidsbeleid eens opnieuw in vraag te stellen?

Alvast een veilig seizoen toegewenst,

Chris Van Goethem

Sylvère Derveaux

alle weefsels voor dekor
grote breedten

Kapellestraat 17
B - 8720 Wakken
056/ 60 22 53 - fax / 60 82 35

:-) YES ! JA ! JOEPIE ! (-:

BASTT zit op het internet !

Wij hebben zelfs een eigen Web site !

Neem snel je cybersurfboard, en surf naar URL:

http://uptown.turnpike.net/B/BASTT/bhome.html

Wat vind je daar ?

Natuurlijk alles over BASTT, wat er te weten valt en de laatste nieuwtjes van activiteiten, alle up to date informatie over de werking van BASTT.
Je kan er zelfs on-line lid worden!
Voor de ongeduldigen: reeds enkele artikels die zullen verschijnen in de volgende Aktualiteiten.
Een hele boel links naar andere theater-sites en nog veel meer.

Wat zal je daar in de toekomst nog vinden:

FEVECC gaat binnenkort ook op het internet, en we zorgen natuurlijk voor een link naar daar.
Momenteel proberen we de theateratlas on-line te krijgen, zodat je niet alleen de gegevens van andere theaters kan opzoeken, maar ook de gegevens van je eigen theater aanpassen, mochten die veranderen.
Resultaat: een altijd up to date theateratlas!
(Hiervoor hebben we nog flink wat hulp en knowhow van doen...
... kandidaten?)

Verder nog alles wat JIJ wil!
Laat maar iets weten aan de "webmaster" ivoke innet.be

Heb je zelf nog geen internet aansluiting, haast je dan naar het Cybercafé in de Openbare Bibliotheek van Antwerpen.
Daar staan tien computers ter beschikking waarop je kan surfen naar hartelust.
Gratis bovendien!

Las je hierboven in elke zin gemiddeld drie woorden die je onbekend voorkomen?
Hoog tijd dan om er iets meer van te weten te komen: hier volgt de tekst die de mensen kregen die onze demonstratie "Theater en het Internet" hebben gevolgd.

DEMONSTRATIEMIDDAG Theater en het Internet.

korte inleiding

Eind jaren 60 besliste het Pentagon dat het verstandiger was hun computers op verschillende plaatsen te lokaliseren, en ze te verbinden als een netwerk, wat minder kwetsbaar was bij eventuele aanvallen.

Langzaam aan begonnen ook regeringsinstellingen, universiteiten en andere onderwijsinstellingen, bibliotheken, en later ook commerciële bedrijven zich op het netwerk aan te sluiten.
Volgens de laatste schattingen bestaat internet nu over een twee à drie miljoen computers, verspreid over de hele wereld.
Deze computers vinden elkaar terug doordat ze elk een "naam" hebben, bestaande uit een reeks cijfers zoals 136.159.207.254 of uit letters zoals lycos2.cs.cmu.edu.
Aan de extensies zien we nog steeds de vroegere indeling:
mil voor militaire computers, gov voor regeringsinstanties, edu voor scholen en com voor commerciële bedrijven.
Computers buiten de VS hebben een land-extensie, zoals be voor België, bv. www.brtn.be .

Het leuke is dat niemand deze computers of het data-verkeer ertussen in het oog houdt.
Iedereen mag met zijn eigen computer doen wat hij wil.

contact maken met internet

Er zijn twee soorten verbindingen:

Bij de Shell-verbinding wordt jouw computer een terminal van een andere computer die je dan gebruikt om op te werken.
Daarvoor moet je geheugen huren (meestal 2Mb).
Het gaat meestal om een command-line access, waarvoor flink wat computerkennis nodig is.

Bij een SLIP of PPP verbinding wordt jouw computer een deel van het internet, en krijgt dan ook een eigen adres.
Zo'n verbinding is veel uitgebreider en gebruiksvriendelijker.
Hiervoor moeten we het communicatie protocol van internet TCP/IP emuleren met behulp van een emulatieprogramma.
Hiernaast draaien we verschillende toepassingen, of clients, die elk een specifieke opdracht uitvoeren.

E-mail

Elektronic mail of E-mail is een van de eerste toepassingen van het internet.
Elke gebruiker heeft zijn eigen adres, bvb. ivoke innet.be en kan dmv een mailingprogramma aangeschreven worden.
Dit systeem heeft twee grote voordelen:

Je bericht is onmiddellijk ter plaatse.
Vanaf je op "send" drukt, kan je correspondent je bericht lezen.

Het is practisch gratis: voor een telefoonverbinding van 6 BF kan je makkelijk een tiental brieven sturen naar om het even waar ter wereld.

Mailinglists

Nu wordt het natuurlijk simpel een lijstje samen te stellen van mensen die allemaal in hetzelfde geïnteresseerd zijn, en die allemaal jouw berichtje te sturen.
Als je er dan ook nog voor zorgt dat alles wat deze mensen terugsturen, ook in de brievenbus van alle andere mensen op de lijst terecht komt, dan heb je een mailinglist.
voorbeeld:
ARTMGT-L - Arts Management Discussion Group
Internet: listserv bingvmb.cc.binghamton.edu

ASIANTHEA-L - Asian Theatre
Internet: asianthea-l uhunix.uhcc.hawaii.edu

H-COSTUMES - Historical Costumes
Internet: h-costume andrew.cmu.edu

SHAKSPER - Shakespeare
Internet: shaksper vm.utcc.utoronto.ca

STAGECRAFT
Internet: stagecraft zinc.com

Op dezelfde manier kan je ook een electronisch tijdschrift verspreiden of ontvangen.

Usenet

Usenet werkt volgen hetzelfde systeem, maar hier hoef je niet alle artikels te lezen: je krijgt een lijst van titels met het aantal regels erbij, en je haalt enkel binnen wat jou interessant lijkt.
voorbeeld:
alt.stagecraft
rec.arts.theatre.misc
rec.arts.theatre.plays
rec.arts.theatre.musicals
rec.arts.theatre.stagecraft
rec. arts.puppetry

andere communicatie

Internet Relay Chat, is een cliënt die het mogelijk maakt rechtstreeks met een aantal mensen tegelijk te schrijven, waarbij de anderen dan onmiddellijk zien wat jij aan het schrijven bent.
Hiervoor logt men in op een virtuele kamer, waar je gelijkgestemden kan ontmoeten.
Hoewel de eerder genoemde newsgroups discussies van eerder hoog niveau voeren, is IRC eerder een babbelbox.

Iphone werkt als een gewone telefoon met een geluidskaart, maar is nog in een experimenteel stadium.
Men heeft wel een snelle verbinding nodig om verstaanbaar over te komen.

CUseeme, is een videoconferencing via de PC.
Jij ziet de anderen, en de anderen zien jou (als je een camera en een videokaart hebt).
Ook nog tamelijk experimenteel, ook een snelle verbinding nodig.

File Transfert Protocol

FTP is een manier om files (tekst en programma's) van de ene computer naar de andere over te brengen.
Om te zoeken waar men een programma kan vinden, kan men Gopher of Archie gebruiken.
Dit zijn zoekprogramma's die op zoek gaan naar sleutelwoorden.
BASTT en onze internationale broederorganisatie OISTAT streeft ernaar dat alle technische info over alle theaters op deze manier ter beschikking zal worden gesteld.
Er kan op die manier reeds een schat aan informatie over eender welk onderwerp worden opgevraagd.
voorbeeld:

STAGECRAFT ARCHIVES
URL: ftp://ftp.ffa.ucalgary.ca in pub/stagecraft

CULLEN PERFORMANCE HALL technical data
URL: ftp://maurice.cph.uh.edu/pub/infernat/vph

OXFORD TEXT ARCHIVE
URL: ftp://black.ox.ac.uk/ota

SHAKESPEARE PLAYS, Department of Computing, Imperial College, London
URL: ftp://src.doc.ic.ac.uk/pub/literary/authors/shakespeare/

World Wide Web

Het neusje van de zalm op internet gebied.
Alle informatie wordt doorgegeven in een multimediale hypertekst omgeving.
Tekst, afbeeldingen, geluiden, films in één dokument, met hyperlinks naar andere dokumenten in andere computers, in andere landen, desnoods in andere werelddelen.
Mikkend en klikkend surfen we over de wereldzeeën van cyberspace.

Elke dag komen er vele duizenden WWW-sites bij.
Het web stikt dan ook van lijsten en lijstjes, clickable maps en search-engines.
voorbeeld:

BASTT
URL: http://uptown.turnpike.net/B/BASTT/bhome.html

OISTAT
URL: http://www.inter.nl.net/users/oistat.org

KONINKLIJK JEUGDTHEATER
URL: http://uptown.turnpike.net/B/BASTT/kjthome.html

VICTORIA THEATRE COMPANY
URL: http://www.reference.be/victoria/

FARENHEIT THEATER CO
URL: http://iac.net/-marjason

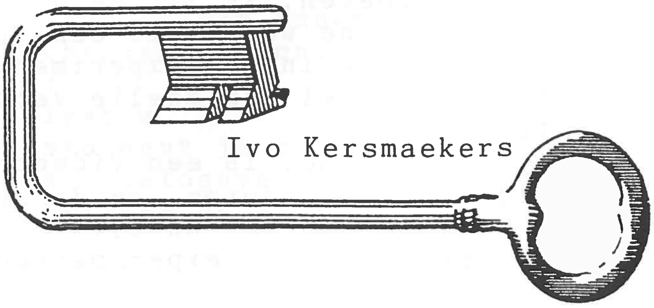

Ivo Kersmaekers

UIT DE ZUSTERBLADEN

Bühnentechnische Rundschau Augustus 1995.

* In de Lindenoper in Berlijn werd een "Toverfluit" opgevoerd gebaseerd op de legendarische ontwerpen van de beroemde architect Schinkel (1781-1841). De scenograaf Fred Berndt vertaalde de tekeningen in driedimensionele beelden op het principe van het coulissentheater met zetstukken, wagens en fonddoeken.
* In een referaat, gehouden tijdens de Showtech in Berlijn pleit de auteur voor efficientie in het onderhoud van gebouwen en infrastructuur. Hij stelt vast dat in de meeste schadegevallen gebrek aan onderhoud de oorzaak is.
* De multifunctionele feestzalen en sporthallen die in de jaren '50 en '60 werden gebouwd zijn aan renovatie toe. Nieuwe reglementering en de hogere eisen die tegenwoordig gesteld worden, plaatsen de gemeenten of andere uitbaters voor problemen, niet het minst wat het personeel betreft.
* Een verslag van de jaarvergadering van onze zustervereniging DThG en de toespraak die OISTAT-voorzitter Helmut Grosser hield ter gelegenheid van de opening van de Praagse Quadriënnale.
* Laser in het theater, is de titel van een thesis die duidelijk maakt welke hardware en software word aangeboden om het inzetten van laser in het theater mogelijk te maken.
  Aan de hand van voorbeelden worden toepassingsmogelijkheden aangetoond. Ook de kosten worden besproken en er is een keuze gemaakt van toeleverende firma's.
  Voortgaande op de voorgaande wordt een beschrijving gegeven van een laserinstallatie in het Badische Staatstheater Karlsruhe.
* Een voorontwerp tot normalisatie van de voorschriften voor de installatie van trekken. Deze DIN-Norm moet een vorige vervangen die dateert van 1980. Interessant voor ons is vooral de ophanging van de trekken, waarover nog al eens discutie kan ontstaan.
  Ook de toegelaten puntlast is zo een discutiepunt.

Wij geven daarom schematisch de Duitse norm.

Vb.: Max. belasting van de trek : 350 Kg.

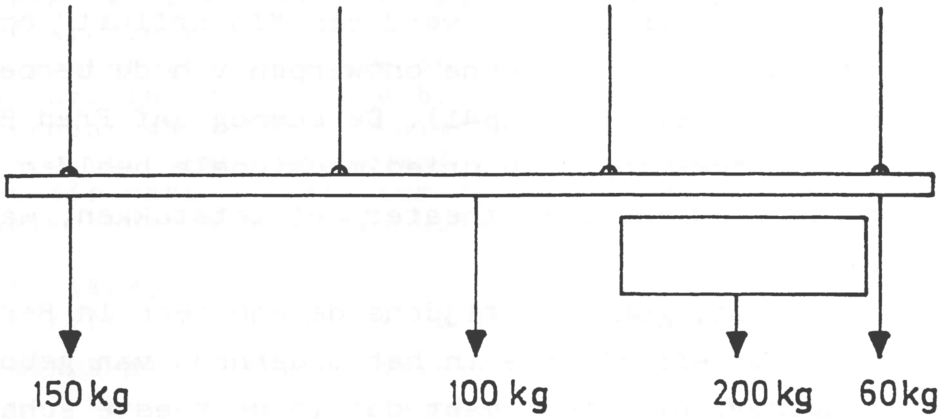

AGENDA.

OISTAT-Agenda.

27 - 29.10.'95	Lucern : Uitvoerend Commité en commissie opleiding.
9 - 14.11.'95	Tel Aviv : Commissie Theorie en Geschiedenis.
1996	Finland: Commissie Scenografie en Zweden : Commissie Theorie en Geschiedenis.
September '96	Zwitserland : Commissie Architectuur.
1997	Japan : Uitvoerend Commité.
1997	Japan - Korea : Commissie Scenografie.
Maart-April '97	USA : Commissie Theorie en Geschiedenis.
1998	In een Europees land : Commissie Scenografie.
1999	Australië : Commissie Scenografie.

BEURZEN.

27.11 en 28.11.'95	DEN HAAG	Theatertechniek (Statenhal)
28.11 tot 8.12.'95	Zürich	Veiligheid
11.2 tot 14.2.'96	Parijs	SIEL '96
18.9 tot 23.9.'96	Keulen	Photokina '96

TCI MAART 1995

Opera dekorontwerp: Gerard Howland

In dit artikel worden de dekorontwerpen van Howland voor de Opera van San Francisco uitvoerig besproken. Howland ontwierp hiervoor op één seizoen zeven dekors. Op de vraag hoe je zoiets klaarspeelt antwoordt hij: "Ik besloot me te houden aan zekere basisregels. Ik zou dag voor dag werken en aan maar één produktie tegelijk. Ik zou ook voor de produkties ontwerpen in de volgorde dat ze aan onze abonnees zouden worden voorgesteld, en zo zou ik de produkties als het ware tegelijk ontdekken met het publiek. Dit om te vermijden mijzelf te herhalen in het vinden van oplossingen." Door het herbruiken van dezelfde technieken, weliswaar in andere toepassingen, en door rekening te houden met de volgorde van de produkties kon hij 25% besparen op het personeel, en konden dan ook de kosten die normaal tussen de 200.000 en de 500.000 dollar bedragen, worden beperkt tot een maximum van 150.000 dollar per produktie. Opvallend bij al zijn produkties gedurende dit seizoen is het gebruik van achtergrondprojectie en van tweewegspiegels die hij voor de verschillende produkties in totaal verschillende combinaties wist aan te wenden.

Film kostuumontwerp: Phoebe de Gay voor Ton en Viv

Deze film die handelt over het nogal spectaculaire huwelijk tussen T.S.Eliot en Vivienne Haighwood, situeert zich binnen de exentrieke Bloombsburry groep waar o.a. ook Virginia Woolf deel van uitmaakte. Als basis voor haar kostuumkeuze heeft ze vooral beroep gedaan op bestaand fotomateriaal over de oorspronkelijke personages. Ze is ook op zoek gegaan naar originele kostuums uit de periode. Grappig detail daarbij is wel dat de mannen van toen blijkbaar toch anders moesten zijn gebouwd dan nu, zodanig dat de snit helemaal moest worden aangepast.

Film dekorontwerp: mrs Parker and the vicious

Voor deze film diende een beroemd hotelinterieur te worden gereconstrueerd uit de dertiger jaren. Bij de verbouwing van het hotel in de jaren zeventig waren nog oorspronkelijke plannen opgedoken waarvan de ontwerpers nu hebben gebruik gemaakt om

hun reconstructie te realiseren. Alleen hebben ze hier en daar toegevingen gedaan aan het filmmedium omdat bepaalde spiegels en sommige zuilen van het oorspronkelijke bouwwerk de camera-bewegingen te veel hinderden.

Theater dekorontwerp: Brian Thompsons ontwerp voor 'Hello Dolly' een Australische produktie.

Het meest opmerkelijke aan dit ontwerp is het gebruik van een aantal in "trompe l'oeil" geschilderde doeken die de steeds wisselende echte zetstukken omkaderen. Deze doeken waren geïnspireerd op het werk van Goatcher, een specialist in het vak op het einde van vorige eeuw, die uit Amerika naar Australië was uitgeweken.

Industrial productdesign

Onder deze titel gaat een relaas schuil over Janice Davis, een theatervrouw die overgestapt is naar de commerciële wereld, omdat het theater te weinig bestaanszekerheid biedt. Zij ontwerpt met haar theaterervaring gepersonaliseerde shows voor produktpresentatie. Zij haalt als één van de grote voordelen van haar theaterervaring aan dat in de zakelijke wereld projecten zeer lang aanslepen eer ze het fiat voor uitvoering krijgen, maar dan razendsnel moeten worden gerealiseerd, en dat is net theater.

Software: Hier wordt een nieuw software produkt van I.B.M. voorgesteld. Volgens de auteur veel eenvoudiger aan te leren dan alle voorgaande computersystemen, en met de mogelijkheid om op een heel eenvoudige manier in 3-D te ontwerpen. Niet alleen dekors alsdusdanig, maar tevens lichtinvallen met de bijhorende schaduwen enz. Dit programma zou slechts 595 $ kosten.

Verder vinden we nog een artikel over rigging, dat echter meer vertelt over een firma dan over rigging zelf, een aantal nieuw aangekondigde produkten zoals een handbediend lastliftje, een handig bankje om mobiel zaagwerk te verrichten, een produkt om poreuze materialen te coaten, een nieuw soort spieën op basis van schuimstof, een firma die geëxpandeerde zuilen maakt, een nieuw soort absorberende matten om gedurende werkzaamheden als

vloerbescherming te dienen, een tapijtbeschermingsprodukt, een soort film om tijdens transport schrammen te voorkomen op gelakte materialen, en een spiegelfolie die in verschillende tinten verkrijgbaar is en zelfklevend.

Jacques Berwouts.

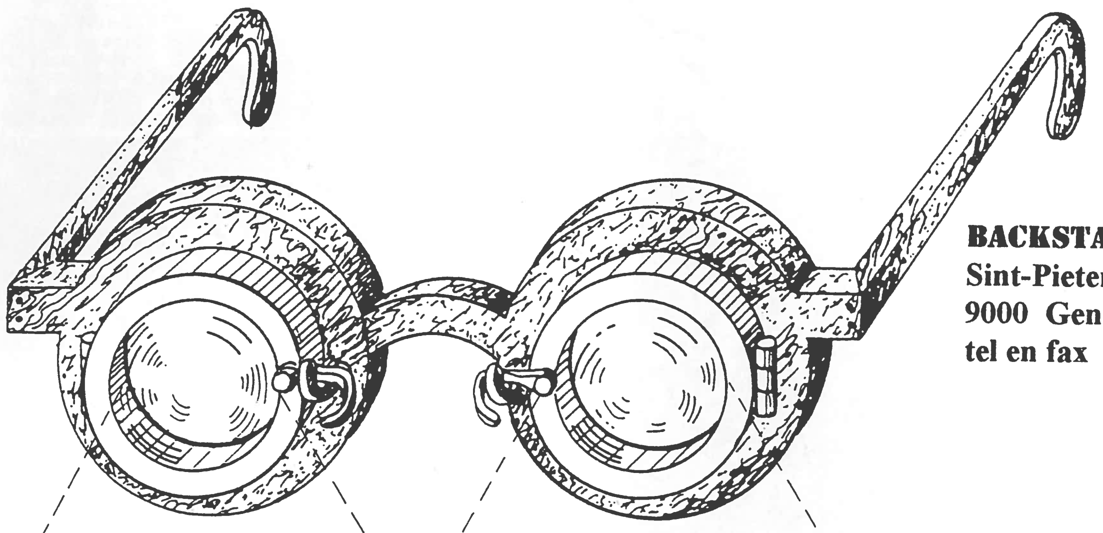

BACKSTAGE
Sint-Pietersnieuwstraat 128
9000 Gent
tel en fax 09/233 35 35

BELICHTING EN KLANK

Auteur	Titel	Prijs
Keith	**Broadcast voice performance**	1440
Shibukawa	**Cantecleer kleurengids 1**	790
Moody	**Concert lighting : techniques, art, business**	2020
Vasey	**Concert sound and lighting systems**	1585
Fitt	**Control of light**	980
Gerritsen	**Fenomeen kleur (Het)**	2690
Van Uum	**Handboek theaterbelichting**	2700
Hekkert	**Inleiding in de kleurenleer**	455
Itten	**Kleurenleer**	790
Fraser	**Lighting and sound**	630
Fitt	**Lighting by design**	1725
McCandless	**Method of Lighting the Stage (A)**	1000
Borwick	**Microphones**	1095
Brown	**Motion picture and video lighting**	2220
Bunn	**Practical stage lighting**	740
McGrath	**Process for lighting the stage**	3200
Carlson	**Professional Lighting Handbook**	1820
Mott	**Sound effects**	1730
Walne	**Sound for the Theatre**	750
Parker & Wolf	**Stage Lighting**	1995
Reid	**Stage Lighting Handbook**	760
Cunningham	**Stage lighting revealed**	640

New Theatre Words

is nu verkrijgbaar bij uw organisatie

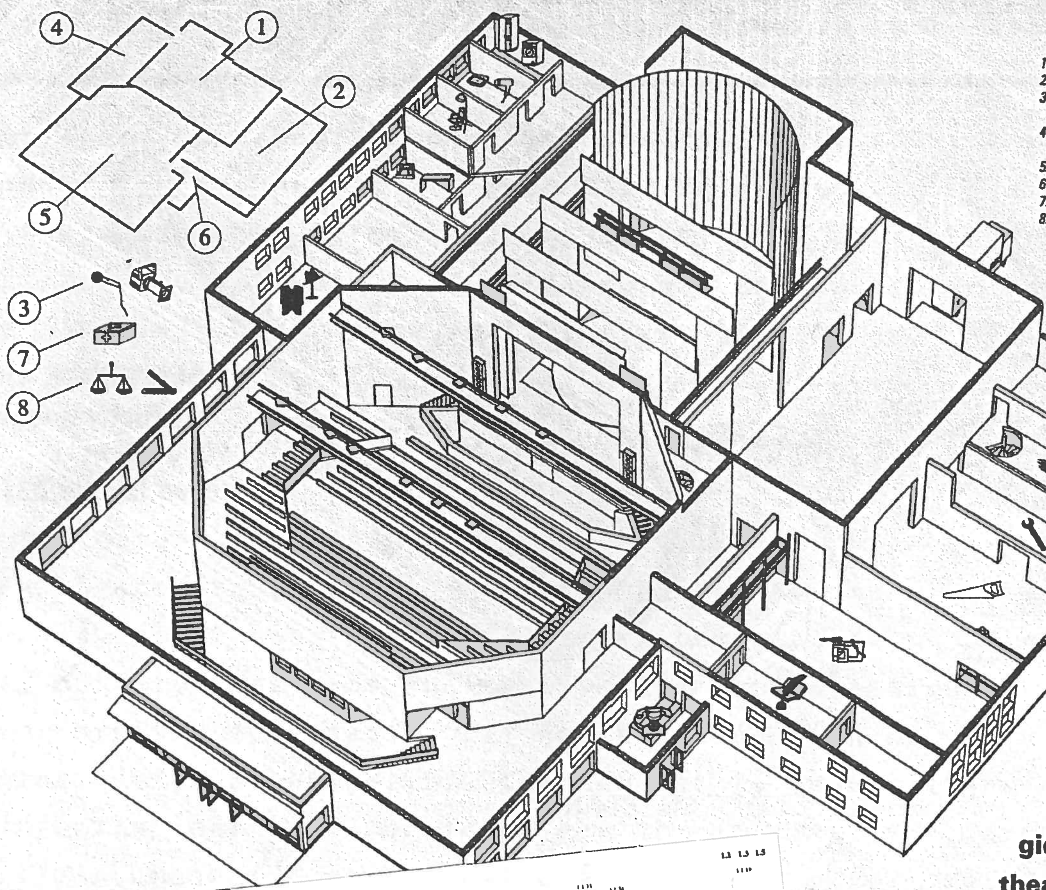

1. superficie del escenario
2. verkstäder/ateljéer
3. implanto elettrico per luce/audio
4. Garderobe/Perücken-abteilung
5. front of house (FOH)
6. kanri, un'ei
7. veiligheid en gezondheid
8. frais/dépenses supple-mentaires

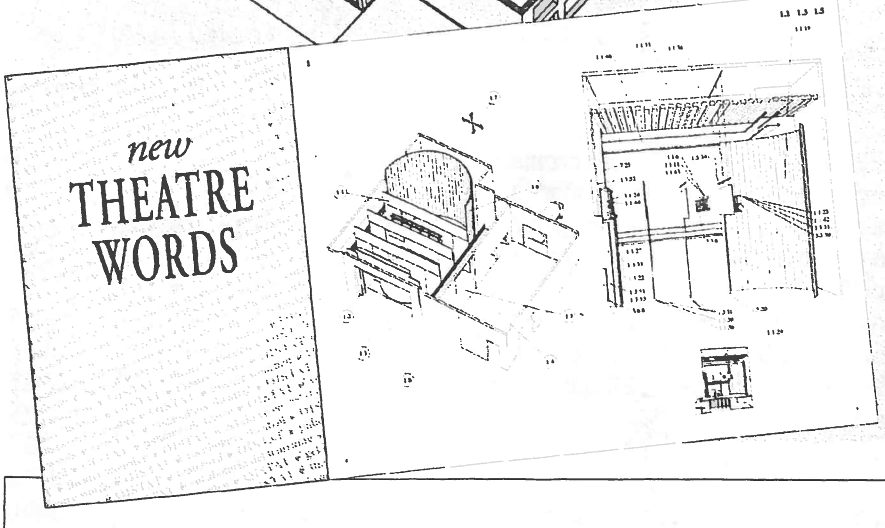

De onmisbare gids voor iedere theatertechnicus. In handig zakformaat. Met tekeningen die verwijzen naar een woordenlijst in acht talen: Engels, Frans, Duits, Spaans, Italiaans, Japans, Nederlands, Zweeds.

oistat

"New Theatre Words" is alleen bij BASTT verkrijgbaar.

Voor BASTT-leden is de prijs vastgesteld op 750.-fr.

Voor niet-leden op 1.000.-fr.

Bestellingen : BASTT-secretariaat
Meistraat 2 - 2000 Antwerpen.

Betaling na ontvangst door overschrijving op Nr. 402-5525161-38